צבי ואתרעי בן ומסר לן אודיתא

בסיעתא דשמיא

גליון

להבות אש

תורות עובדות והנהגות מרבוה"ק זיע"א

פרשת וישלח
תשפ"ז

יו"ל ע"י מערכת תורת אש דחסידי
קרעטשניף סיגעט
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

בעזהשי"ת

יו"ל ע"י

מכון תורת אש

להוצאת והפצת תורת רבוה"ק

מקרעטשניף סיגעט

פרשת וישלח

שנת ה'תשפ"ז

גליון שי"ח - שנה ח'

© כל הזכויות שמורות

להשיג את הגליון באימעיל

נא לשלוח בקשה אל

m@torasesh.com

להארות הערות ותרומות נא להתקשר

347.291.1133

מי שיש לו חידושי תורה, כתבים או
טעיפס מרבוה"ק זיע"א שלא יצאו עדיין
לאור נא לפנות למערכת, ותשוחח"ל.

מערכת קול קרעטשניף

מהנעשה והנשמע בחצרות קדשינו ובצל הקודש, דברות קודש,
הודעות, זמנים, ושמחות אנ"ש.

חוץ לארץ: 605-477-7455

ארה"ק: 077-26-12-799

שמעו ותחי נפשכם

ענין שליחת המלאכים

[א]**בפסוק** (לב, ד) **וישלח יעקב מלאכים** וגו'. בסוף פרשת ויצא, על הפסוק ויקרא שם המקום ההוא מחנים כתב בבעל הטורים מחני"ם ר"ת מאותן חיילים נטל יעקב מלאכים.

באור החיים הק' מדקדק מה טעם שלח יעקב מלאכים ממש, ולא שלח משרתי אדם בני איש, ועיי"ש שהביא כמה טעמים, ואחד מהטעמים הוא כדי שיבואו במהירות לשעיר, הם עומדים לפניו והם עושים שליחותו אל עשו אחיו, ועוד טעם כתב, כדי שיפול פחד על עשו, שכאשר יראה שבאו מלאכי צבאות אלו בשליחותו של יעקב, יפול עליו פחד, ומזה נמצא שגם עשו היה יכול לראות מלאכים, וידע שהמה מלאכי צבאות, כי כשם שה' עשה שאתונו של בלעם תוכל לדבר, עשה ה' שעשו יוכל לראות מלאכים.

והנה רש"י מבאר שיעקב הכין עצמו בדורון בתפילה ומלחמה, ולכאורה יש להבין, מאחר שהיו לו מלאכים מה טעם הוצרך לדורון תפילה ומלחמה, הרי היה יכול לשלוח את המלאכים שישמרוהו מעשו, והביאור בזה הוא על פי מה שהיה אומר **הרה"ק מסאטמאר זי"ע**, שדבר שאפשר להשיגו על ידי דרך הטבע אין צריכים לפעול על ידי ניסים, ולכן הכין יעקב עצמו גם על ידי האופן הפשוט, בדורון ובעיקר על ידי תפילה, וגם על ידי מלחמה.

עוד י"ל, שכדי שיקבל עשו את הדורון הוצרך לשליחות המלאכים, כי הרי לא היה חסר לעשו מאומה, אלא שעל ידי הפחד שנפל עליו על ידי המלאכים נתרכך ליבו כדי שיסכים לקבל את הדורון, והתפילות של יעקב גם הם באו לסייע לשליחות המלאכים ולדורון.

כי הנה גם כשבא המלאך לאדם, אין זה ודאי שהאדם ישמע לו, וכמו שאנו רואים בעינינו, שיש מלאך שהוא היצר טוב, הבא אל האדם, ואומר לו שילמד ויתפלל ושיתייראמלפני ה', ולא כל אחד שומע בקולו, וכמו כן כל אחד יודע שעל ידי היצר טוב אפשר להשיג שני העולמות, וכל רגע שהוא צריך לעבוד את השי"ת ואינו עושה כן, הרי שיצטרך ליתן דין וחשבון, על מה שהיה יכול בזמן זה לעבוד את ה' בתורה ועבודת ה', ולמעשה עסק בדבר אחר, והרי שעל ידי כן מפסיד את עולמו, כי יתכן

[א] מליל שישי פרשת וישלח תשס"ד לפ"ק.

שבחור מגיע לו זיווג מסויים, ולפי שלא למד כראוי הרי שהזיווג ילך למישהו אחר שעבודתו היתה רצויה, ברגע אחד יתכן שיאבד האדם את שני עולמותיו, כן הוא בכל ימי חיי האדם.

והנה דברים אלו ידועים לכל אחד, שהרי מי שאינו ידוע לו הדברים, הרי הוא אפיקורס ל"ע, האדם יודע שברגע אחד יתכן שיקנה כל העולמות, וגם יכול לאבד את כל העולמות, ואעפ"כ נראה האדם כפי מה שהוא נראה, לפי שגם כשהאדם יודע ורואה מלאכים, צריכים לסייעתא דשמיא שישנה האדם את דרכו.

ובעיקר קשה לאדם לשנות את דרכיו מפני גאותו, ואצל עשו היה מידת הגאוה, שבער בו מה שאת בכורתו לקח.

כשהאדם נכנס לתאוות האכילה הרי הוא מאבד את שכלו, כשעשו היה עסוק באכילה הרי שקדירה מלאה עדשים היה חשוב לו יתר מהבכורה וכל מה שתלוי בו, וכמו כן כשאחד נכנס לתאוות האכילה, יתכן שיאבד ממנו הטעם בתורה ותפילה וביראת ה', ויכול לעבור על כל התורה כולה.

ועשו לאחר שגמר את אכילתו, התבונן במה שעשה, אך כבר לא עלתה בידו לשנות את הדבר, וממילא בער בו אש הגאוה, ואז היה חשש שלא יהיה איכפת לו גם מה שיקרה עמו ובלבד שיהרוג את יעקב, כמו שאנו רואים אצל השונאי ישראל ימ"ש וזכרם, שהם יוצאים להרוג את בני ישראל אע"פ שהם גם נהרגים, והם מסכימים להיהרג, ובלבד שיוכלו להרוג את אחרים, כי באמת שעשו היה לו החשש שיעקב יוכל להרגו, לפי שהוא מצליח למעלה מדרך הטבע, שהיה יכול לקחת ממנו את הבכורה, להינצל מלבן ולשלוח לו מלאכים, וממילא בודאי יוכל לגבור גם עליו, ואעפ"כ הסכים להכנס לסכנה, ובלבד שיוכל להרוג את יעקב, ולכן הוצרך לחסד המקום ולתפילה, שיסכים לקחת את הדורון, ובלית ברירה הכין יעקב עצמו גם למלחמה.

לעשות מצוות שיהיו מזה מלאכים שלמים

ברש"י מלאכים ממש, בספה"ק מבואר, שכאשר אדם מישראל מתפלל, מכל מצוה נוצר מלאך, וכאשר האדם לומד בקול ומתוך הבנה, ומתפלל בקול רם ובכוונה, נוצרים מזה מלאכים טובים ובריאים, ויש להם קול גדול, אבל אם הוא מתפלל באופן שרק שפתותיו נעות, ולומד בחסרון הבנה, ובלא קול והתלהבות ובלא פלפול, ודי לו במה שעובר את התפילה ועובר את הדף גמרא, וכאותם שהמורה שעות ממש מוזל בהם, שהוא רוצה שיהיה השעה אחד, שהרי ממילא אינו לומד, וא"כ שלכל הפחות יגמר הסדר, ולעומת זה כשעוסק בדברים בטלים או תאוות, הרי הוא עושה הדבר עם כל הכח, וכמאמר הריי"צ מליובאוויטש, הייתי מאחל לעצמי שתהיה תפילתי מתוך חשק

לכל הפחות כמו החשק שמדברים עמו דברים בטלים, ואז נוצרים המלאכים הלא טובים עם פה טוב, שאת הדברים בטלים והליצנות דיבר מתוך חשק.

והנה האדם נידון בכל יום (ראש השנה ט"ז.), ואם כן צריך האדם בכל יום לרחמים, ובאים המלאכים לטעון עבור האדם, והדין הוא לא רק בכל יום, אלא כמו שפירש רש"י בכל שעות היום, והנה כשדנים את האדם אם יצליח או לא, כל אחד בישועה שהוא צריך לו, ונעמדים שני מחנות מלאכים, זה מול זה, המלאכים הטובים טוענים לטובתו, והמלאכים הלא טובים טוענים להיפך, ואם המלאכים הטובים נבראו בפה שלם הרי טוב, אך אם ח"ו נבראו בפה אלם לפי שלא התפלל ולמד בקול גדול, ומצד שני המלאכים שנבראו על ידי מה שדיבר דברים בטלים ושאר הבלים, יש להם פיות שלמים, הרי שמצבו קשה עד מאוד, ודבר זה אינו רק משל, במצב זה עומד האדם מידי יום ביומו, שאדם נידון בכל יום, ועבודת האדם הוא שהמלאכים היוצאים ממצוותיו, יהיו מלאכים ממש.

וזהו הענין שפירש רש"י **מלאכים ממש**, שהמלאכים שנבראו ממצוותיו של יעקב אבינו, היו מלאכים שלמים ובריאים, ללא שום חסרון.

והנה כל העניינים הללו רק נרמזו בתורה, שהרי בתורה לא נתפרש כלל ענין עולם הבא, והענין בזה, מבואר בספה"ק שהוא כדי שיהיה לאדם בחירה, וכן הוא ענין המלאכים, שאם היה האדם רואה בחוש מולו את שני מחנות המלאכים, הרי שלא היה כלל בחירה, וגם כשמתבוננים בזה הרבה, הרי שלא היה האדם חוטא, אבל שאין האדם זוכה, הרי שאין לו הדעת להתבונן בדבר, וזהו ענייננו של שוטה, כי השוטה יתכן שיעקור חלונות מהבית, ואינו חושב שעכשיו יוכל הגנב להיכנס דרך החלון, וכמו כן כשאין לאדם דעת, לפי שלא נתמלא ראשו בדעת דקדושה, הרי שגם כשהוא יודע שיש מלאכים וכו', הרי שכאשר הוא בא לידי נסיון, הרי הוא ממשיך במה שהיה.

בפולין היה אימרה, שהיה איש אחד שכתב על דלתו מודעה שלא יכנסו ללא שדופקים קודם לכן, וכתב את המודעה בשלש שפות, באידיש, בשפת פולין ובלשון הקודש, והיו אומרים, שיש אדם קורא את כל השורות, ואז הוא פותח את הדלת ואעפ"כ נכנס ללא לדפוק... והנמשל בזה הוא, מי שאינו בר דעת, הרי שגם אם יודע הוא כל העניינים, אעפ"כ אינו נמנע מעשיית רע.

ובאמת שכל אחד הנכשל בחטא, הרי הוא כמשוגע, כי אם לא היה שוטה והוא מאמין בתורה הק', שכל תיבה שלומדים תורה נוצר מזה מלאך טוב, וכן על ידי כל תפילה ועל ידי הנהגה טובה, ואם עושה להיפך נוצר להיפך, ואדם נידון בכל יום, והרי כן הוא באמת כמו שאמרו חז"ל בפירוש, ואעפ"כ פותח האדם את הדלת ללא לדפוק,

ומה טעם נוהג כן האדם, לפי שהוא נוהג בלא דעת, שאם היה בר דעת הרי שהיה מתבונן ואינו פותח את הדלת פתאום, כי הרי יש עוד אנשים בעולם, והאדם בתוך הבית אינו רוצה שיכנסו בלא הודעה, וכמאמר חז"ל (נדה ט"ז:) אל יכנס לפתח חבירו פתאום, ומה טעם הרי הוא נכנס, לפי שהוא חי בלא דעת, ולכן הרי הוא מרגיש שרק הוא נמצא בעולם ואין עוד מלבדו, ובעולם הרי זה נקרא בשם "אגואיסט", היינו שהוא חי בעולם בלא דעת, כי מי שיש לו דעת הרי הוא מתחשב בזולתו כמו בעצמו, ועל ידי כן הוא מונע את עצמו מלעשות מה שמפריע לשני.

וכן הוא בעבודת ה', מי שחי כל רגע איך שנוח לו, אם טוב לו להתפלל הרי הוא מתפלל, ואם טוב לו להיפך הרי הוא עושה להיפך, זהו לחיות בלא דעת.

על האדם לדעת שרצונו הרי זה טריפה, כל רצון של האדם אינו כשר, כי אם לאחר שזיכך את עצמו, ואז רצונו הוא לעבוד את השי"ת, ויכול לומר רצוננו לעשות רצונך, אבל כל זמן שלא זיכך האדם את עצמו, הרי שרצונו הוא לאכול ולשתות, לישון ולאסוף ממון ולקבל כבוד, ושלא להיות חולה ולא בעל ייסורים, זהו רצונו של האדם, עד שהוא מגיע לרצון הטוב שהוא צריך לבוא אליו.

על האדם לחיות עם הדעת, ולא עם הרצון, לפי שהרצון הוא טריפה.

גדול השלום

כה אמר עבדך יעקב (שם, ה). אע"פ שעשו היה רשע גדול, הסכים יעקב להיכנע אליו, ובלבד שלא לעשות מחלוקת, ומכאן יש ללמוד, שגם אם צריכים להיכנע תחת אחד שאינו ראוי שיכניע עצמו תחתיו, מ"מ עדיף להכנע מאשר מחלוקת, ואת זה אנו לומדים מהתורה הק'.

כה תאמרון לאדוני לעשו וגו' (שם, שם). הנה גם כשדיבר יעקב עם המלאכים דיבר בלשון הכנעה, ואמר **עבדך יעקב**, ומבארים המפרשים שהענין בזה היה, שביקש לחזור עמהם הדברים, שיזכרו לומר באופן של כה אמר עבדך יעקב, שהרי הוא מכניע עצמו לפניו.

עם לבן גרתי. ברש"י (שם) **לא נעשיתי שר וחשוב וכו'**. ויש להוסיף על דברי רש"י, שהנה עשו כבר זכה לראות את אברהם ויצחק, והשיג ההשגות, ומה שגדל כעשו היה לפי שהוא חי עם הרצון ולא עם הדעת (כנ"ל), והיה חשש שיטעון עשו, אע"פ שעכשיו אומר יעקב כה אמר עבדך יעקב, באמת אין הוא נכנע מלפניו, ומה שאמר כה אמר עבדך יעקב הרי הוא משום פחדו מפני עשו, ולזה שלח יעקב לומר לו, **לא נעשיתי שר וחשוב**, שכסדר הרי הוא בריה עם רוח נמוכה, שגם בהיותו אצל לבן ישב כסדר בבחינת גר.

ברש"י שם. ותרי"ג מצוות שמרתי. המפרשים ביארו בפשטות מה ששלח יעקב לומר לו ותרי"ג מצוות שמרתי, שאם לא היה שומר התרי"ג מצוות, כבר אמר לו יצחק אביו, (בראשית כז, מ) והיה כאשר תריד ופרקת עולו מעל צוארך, שאם לא יקיים יעקב את המצוות, יוכל עשו להתגבר עליו, ולכן שלח לומר לו ותרי"ג מצוות שמרתי.

והנה מי שהוא בעל הבית ואינו נכנע תחת אחרים הרי הוא יכול לעשות כפי מה שעולה על רוחו, ואין לו מניעה מצד עצמו לעשות רצון ה', אך מי משועבד אצל אדון, כגון עבד וכדומה, הרי שאינו יכול לעשות כל אשר יחפוץ, וזה היה הרבותא מה שאמר יעקב בלשון **"גרתי"** שאע"פ שהיה בבחינת גר, והרי הוא במדרגה שפילה, שאינו יכול לעשות ככל אשר יחפץ, אעפ"כ **ותרי"ג מצוות שמרתי.**

הענין של והיה כאשר תריד, אין האדם צריך לעבור על כל התורה כדי שהוא יהיה רשע, כשהאדם מדבר פעם אחת לשון הרע, הרי הוא רשע, ואמרו חז"ל שהוא חטא השקול כנגד עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים, וכתב התניא, שכל זמן שבכח האדם ללמוד תורה ואינו לומד, נקרא רשע, ומי שמדבר דברים בטלים כתב הרמב"ם שעובר על עשה ולא תעשה, ומי שנכשל בחטא אחד, הרי זה בכלל כשאר תריד, ואם היה יעקב עובר אפילו רק על ענין אחד שבתורה, היה עשו יכול לשלוט בו, ולכן שלח לומר לו ותרי"ג מצוות שמרתי, שלא התרשל אפילו בענין אחד, ולכן לא יוכל לשלוט בו במאומה.

ביאור ולא למדתי ממעשיו הרעים

שם. ולא למדתי ממעשיו הרעים. העולם מבארים דברי רש"י, שיעקב התאונן על מצבו, על מה שלא למד מלבן כיצד הוא עושה את מעשיו הרעים, בחשק גדול וכדו'.

ואמרתי בזה לפני הבחורים כשהתגוררתי בכפר עטה, שבשעה חמש לפנות בוקר, עומד האויטא היוצא לחיפה מוכן לצאת, והנה מי שמנהג את האויטא היה מגיע ממקום אחר, ואם כן הרי שהיה צריך להשכים קום בשעה ארבע וחצי, ואעפ"כ אין עולה בדעתו שיהיה לו גאות, על מה שהוא יכול לקום כל יום בשעה מוקדמת, לפי שבזה תלוי פרנסתו, והוא מרגיש שזהו חיותו, וכי יש לך מי שיתגאה על מה שהוא יכול לראות בעיניו או לדבר בפיו, וכן הוא אצל העובד לפרנסתו.

והגע בעצמך, זה העובד יכול להרגיש שעבודתו היא חיותו, ואילו אנו אין אנו יכולים להרגיש שהשכמת הבוקר קודם התפילה ללמוד תורה הוא חיותינו, אם משום משכימים לדברים בטלים יש להם הכח, ודאי שנוכל לעשות כן בשביל משכימים לדברי תורה, וגם לא לבוא על ידי כן לידי גאות. ועל זה התאונן יעקב אבינו, לא למדתי ממעשיו הרעים, שלא

קפץ ללמוד תורה כמו שקפץ לבן לשאר ענייניו.

אמנם בביאור זה יש להבין, שהרי יעקב אבינו ביקש עכשיו לטעון שנהג כראוי.

והנראה לי לבאר, הנה כסדר יש שני בחינות כיצד יכול האדם לגדול, יש אחד שהוא גדל על ידי מה שרואה מה נעשה עם אחד שלא למד תורה, שנשאר עם הארץ, וקשה לו בכל חלק ממהלך חייו, אם בשידוכים ואם בלימוד לתלמידים, והרי הוא מתבונן בדרכיו שלא יהיה כמותו, אך עוד דרך יש כיצד לגדול, שמביט על פלוני ראו פלוני שלמד תורה, ומעשה ת"ח ועובד ה', מי יתן ואהיה גם אנכי כמותו.

ועל זה אמר יעקב אבינו, **ולא למדתי ממעשיו הרעים, היינו ש** לא הוצרכתי ללמוד ממעשיו הרעים, שלפי שראה גודל רשעותו לכן התחזק בקדושה, אלא התעלה גם בלא מעשה לבן.

בהלכות תלמוד תורה כתב **התניא**, שכאשר רואה אדם אחד הזקוק למעשה חסד, אם אין מי שיעשה את הדבר, הרי זה דוחה לימוד תורה, אבל כשאפשר לעשות על ידי אחרים לא יפסיק מתלמודו.

יש לאדם לעזור לחבירו בתורה, וכבר כתב **החת"ס** שמצות ואהבת לרעך כמוך נוגע בעיקר לענייני רוחניות, וזהו כלל גדול בתורה בענייני תורה.

ויהי לי שור וחמור. ברש"י, **וזו אינה לא מן השמים ולא מן הארץ**, זקני הק' **הרבי ר' מאיר'ל** אמר, הנה אצל הגוים כתיב אשר פיהם דיבר שוא, ולכן כשמדברים עם גוי, כשאומרים לו אמת הרי הוא אומר שהוא שקר, וכשאומרים לו שקר הרי הוא אומר שזה אמת, שהנה באמת שאצל יעקב היה בין מן השמים ובין מן הארץ, מן השמים נושע שבאו המלאכים לעזור לו, ומן הארץ שנושע על ידי המקלות, אלא שלעשיו אמר לא מן השמים ולא מן הארץ, לפי שעשו לא הבין שכל דבר בא מן השמים ומן הארץ, אצל עשו מן השמים הוא רק טל השמים ומן הארץ הוא רק משמני הארץ.

עריכת תיקון חצות

ברש"י שם, קרא התרנגול. אריכות הגלות וצרות הגלות לישראל גרמו, ששכחו מה שאיתא, שכל אחד יצטרך לתת דין וחשבון לפני בית דין של מעלה, על טענת התרנגול, שיטען התרנגול שהוא קרא בזמן חצות, ואיש לא נענה לו.

בקרעטשניף היו אנשים שהיו יושבים תמיד בבית המדרש[ב], - והיו אומרים שאחד הגבאים שאל לאחד מה טעם הוא יושב זמן רב כל כך אצל הרבי, אמר לו, ומה טעם

[ב] וכבר אמרו באונגארן שהיו שהרויחו על ידי מה שהיו יושבים, לפי שלא היה חסר שם מאכל ומשקה

ילך לביתו, וכי מה חסר לו בבית הרבי - , והיה אחד מהיושבים אצל זקני הק' שהיה ממארמרוש, ובכל לילה בחצות בדיוק היה קם משנתו, אף שלא היה מי שיעיר אותו, והיה עורך תיקון חצות והיה אומר כל ספר תהילים.

הוא היה מספר מופתים נפלאים על **זקני הק'**, וכך סיפר. במלחמת העולם הראשונה, ישב זקני הק' בקרעטשניף ואז היו זמנים קשים ביותר, זמני מלחמה, ובשני הצדדים היו חיילים יהודיים, וגם הוא היה בשדה הקרב, במקום סכנה, לילה אחת הרגיש איך שהרבי בא אליו, והרימו ואמר לו, לך במהירות לשם, ולא היה זה בחלום אלא בהקיץ, וכך ניצול.

אצל הצדיקים הקדמונים ראו עובדות אלו בגלוי, אבל אצל הצדיקים לאחר מכן, על אף שהיו מופתים אך כסדר היו מסתירים את הדבר.

היום בשיעור לפני שחרית סיפרתי עובדא שראיתי בעיני, בדורינו היה רבי שהיה אצלו מופת זה, אצל **זקני הק'** נכנסה אשה שבעלה נעלם במלחמת העולם הראשונה, והיתה עגונה, והתירוה כמה רבנים על פי עדות שבודאי נהרג, ונכנסה לבקש ברכה, ואז הייתי שם בבית, וזקני הק' אמר לה, מה, איך תוכלי להינשא, והרי בעלך קיים, ואכן, לאחר כמה שבועות קבלה אגרת מבעלה, ולאחר כמה ימים חזר לביתו, בדורינו היה רבי שהיה יכול לראות על הקויטל שהאדם חי, ודבר זה ראה בכח מה שראה שמו, ששם הוא שורש נשמתו, וראה שהוא חי.

אין רפואה כתורה

יש לדעת שהרפואה הטובה ביותר היא התורה, וכמו שאני רואה בעיני כל ימי חיי, כמה שאני מרגיש לא טוב, כשהנני מתישב ללמוד, עוברים תיכף כל המיחושים, ויהי רצון שכסדר יהיה ה' בעזרי, והנני מבאר על זה כסדר מה שאמרו חז"ל חסורי מחסרא והכי קתני, שכשיש לאדם איזה חסרון, יתיישב ללמוד ותיכף ילך ממנו החסרון, וזה שייך בכל מיני היסורים, התורה היא העצה הטובה ביותר.

ברש"י (שם ו) **ומבקש אהבתך.** הנה לאהוב גוי בסתר אסור, אבל משום דרכי שלום מותר לחיות טוב עם הגויים, וכבר השביעו את בני ישראל שלא ימרדו באומות.

בכל השנים בגלות, ראו איך שבני ישראל מצאו חן בעיני הגוים, ועשו עמהם סחורה, וזהו ומבקש אהבתך, שאף שאסור לאהוב את הנכרי, מ"מ אפשר שהנכרי יאהב את ישראל, ועל ידי כן הצליחו בני ישראל בכל שנות הגלות, וזכורני איך שהגוים היו ממש כפרה לפני בני ישראל.

הצרות שיש היום אין זה בא על ידי

הישמעאלים, אלא הרי זה גזירות שנגזרו מן השמים, ויש לכל אחד להתחזק בכל מה שיש התרשלות אם בלא תעשה או שכאשר עושים עשה שלא בשלימות כל אחד מחויב לקבל עכשיו קבלות יותר ויותר, כדי לבטל את הגזירות (היה אז עת צרה ליעקב).

יש היום מצב רח"ל כמו שמפורש בתוכחה, והיו חייך תלואים לך מנגד, שאין בטוחים עם החיים, אנשים נוסעים באויטא, ולפתע יש צרה, ושומעים כסדר צרות איומות רח"ל, וכל הצרות הללו לא היה עד לפני כשנתיים, ובודאי שאין זה על פי דרך הטבע, ומי שחושב כן הרי כבהמה.

צריכים לעשות הקפות, זקני הק' הרבי ר' ארון לייב בזמן צרה היה עושה הקפות שלקח עשרה יהודים ועשה הקפות ועל ידי כן ביטל כל הגזירות, ומתבטלים כל הדינים, ואמנם אין בידינו לעשות הקפות, כי אם מה שביארנו, אנו הנמצאים כאן וכל בני ישראל בכל מקומות מושבותיהם, שיתנו לכולם דעת מן השמים, לידע שהכל הוא גזירה מן השמים, ויש לקרוע רקיעים לרחמי שמים, ועל כל אחד להתחזק בכל מה שיש לו להתחזק ועל ידי כן יתבטלו כל הגזירות.

בני ישראל מרבים בתפילות שלא יהיה תקומה לשונאים, בתקופה האחרונה היו צרות איומות רח"ל, ויש לנו להתבונן, מה נהיה עם תפילותינו, מה טעם אין הם מתקבלות למעלה, בני ישראל מתענים ואומרים תהילים ואומרים כל התפילות, ובודאי שהיו מקובלים למעלה, ומי יודע מה היה מצבינו ללא התפילות, אך מה טעם לא פעלנו מה שעדיין נמשכים הצרות, ובודאי שיש סיבה לדבר, ויהי רצון שיהיה רק רחמים.

שמעתי שהריי"צ מליובאוויטש זי"ע התנה ג' דברים עם חתנו בעת שנעשה חתן, א) שיהיה ער תמיד בליל שישי, ב) שיהיה ער תמיד ליל שב"ק, ג) שלעולם לא יכניס שן נכרי בפיו, וי"א שהתנה עמו גם על מוצ"ש שלא יישן.

איני יודע אם היום יש נשמות קטנות, או שפגמו בנשמות, שבשב"ק האחרון איחרו הרבה בעת תפילת שב"ק, על אף שלא גמרו את השולחן בשעה מאוחרת, וכמה ניגונים לא נגנו, וגם כשערים מעט בליל שישי, הרי זה מפריע לסדר ביום שישי, ודבר זה לא היה בדורות קודמים, שאם הריי"צ התנה כן, מן הסתם היה מקובל אצל חסידים שלא ישנו בזמנים אלו, ואעפ"כ נשארו בעבודה כמו שהיו ולא נהיו חולים, ולא היו צריכים ללכת בשביל זה לרופא...

בימי נעורי היה יכול האדם לחיות שמונים או תשעים שנה ולא ללכת לרופא, כשבאתי לארה"ק אמרו לי שיש קופת חולים, אמרתי להם, אם היה קופת בריאים ניחא, אך בקופת חולים איני רוצה להירשם, מלבד מה שהיה לזה שייכות עם הציונים.

כשנכנסים לעניינים אלו, נדמה לאדם שהוא חולה, וקשה לו לקום וללמוד, ואיני מדבר מימי הבעש"ט וימי הרבי ר' אלימלך, אני מדבר מהדור שאני גדלתי בו, איני זוכר שבחור יהיה חולה, וגם אם היה לאחד כאבים, היו ממשיכים ללמוד, וכך עברו הכאבים.

אצל זקני הק' לא היו יכולים לישון כל הלילות כראוי, ואעפ"כ לא היה ניכר מאומה, לא בעת הלימוד ולא בעת התפילה, ביום ראשון, על אף שבמוצ"ש הלכו לישון בשעה מאוחרת ובפרט בימות הקיץ, אעפ"כ השכימו ביום ראשון כל הבחורים כמו בכל יום.

בימי בחרותי לא שמענו מעולם שיש מושג שאיש צעיר שוכב ביום לישון, ורק זקנים שהיה להם כאבים בגב הלכו לשכב ביום, ובשעות הצהרים לא היה כלל הפסקה, אלא שהיו אוכלים את סעודת הצהריים כרבע שעה, ותיכף לאחר מכן חזרו ללמוד, ואילו בזמננו, מי שאינו יושן אינו נחשב אחד מהשורה, אדם מהשורה בזמננו יושן בבוקר עד לשעה מאוחרת, וחוזר ויושן בצהרים...

השי"ת יצילנו מנסיונות, ושלא יהא לי יסורים, אך גם כשיש יסורים שאוכל להתגבר על היסורים.

על האדם להרגיש כסדר איך שהשונא עומד כנגדו, זהו היסוד הראשון בעבודת ה', שירגיש כסדר איך שהשונא בא עליו, כי היצר הרע מבקש להביאו לידי התרשלות בתורה ועבודה.

וכך היה **זקני הק'** מפרש דברי הגמ' (שבת ל"א.) מאי דעלך סאני לחברך לא תעביד, ואמר בשאגה, מאי דעלך סאני, מי שהוא שונא לך, לחברך לא תעביד, אל תדמה שהוא חבירך, וזה היה מהדברים היחידיים שהיה אומרו בשאגה.

וירא יעקב. ברש"י, שתי הבטחות הבטחתני וכו'. יעקב אבינו התפלל שאף אם מה שהובטח בלכתו ללבן לא יעמוד לו להנצל משום החטא, הרי שוב נתגלה לו ה' בצאתו מלבן, ומזה מוכח שעדיין נשאר בתוקף גם ההבטחה הראשונה, ולכן הזכיר את שני הבטחות.

תפילה מתוך ענוה

קטונתי וגו'. כסדר כשמתפלל האדם לפני ה', יש לו לבטל את עצמו, וכן אנו רואים בימים הקדושים, שמתחילים תפילת מוסף עם התפילה, הנני העני ממעש, ואע"פ שיש כמה תנאים את מי אפשר להעמיד כבעל תפילה כמבואר בפוסקים, אעפ"כ אומר הבעל תפילה הנני העני, כי אי אפשר להכנס לתפילה לפני ה' בלא ההכנעה והענוה.

וכמו כן מצאנו אצל יעקב אבינו, שלאחר

שהזכיר את כל ההבטחות שהבטיחו הבורא, אמר **קטונתי מכל החסדים וגו'**.

סגולה לענוה

שם. איתא מזקני הק' **הרבי ר' מרדכי'לע** שמצוות ומעשים טובים מסוגלים לענוה, וזהו **קטונתי**, כיצד באים לידי ענוה, על ידי **מכל החסדים.**

עבודת הענוה

שם. קטונתי, טעמו אזלא גרש, כי לפעמים יתכן שהאדם נראה כעניו, אבל כל זה הוא רק עד שפוגעים בו, ובאופן זה אין זה ענוה נכונה, ומספרים על **הרה"ק מראפשיץ זי"ע** שראה ביום הכיפורים איש חשוב שאמר עפר אני בחיי וכו', ולאחר מכן כשהגבאי נתן לו עליה פשוטה, נתן לו פסק גדול, אמר לו הרה"ק, והרי רק עכשיו אמרת עפר אני בחיי, אמר לו האיש, זה אמרתי בפני הקב"ה, אך לעומת הגבאי הרי אני עדיין חשוב ממנו... ובאופן זה אין כאן ענוה.

ופעם אמר **הרבי ר' מרדכי'לע** לאחד, בפני ה' אין זה חכמה להיות קטן, התנא אומר (אבות ד, ד) מאוד מאוד הוי שפל רוח "בפני כל האדם", זהו הענוה, שידע האדם בוודאות שהרי הוא יותר קטן מכל אחד, והוא שמבאר התניא ענין זה בכמה מקומות.

ולכן קטונתי טעמו באזלא גרש, שנקרא בהתפעלות שיהיה באמת קטונתי, ולא רק שידמה בעצמו.

העבודה לבוא לאמת

ומספרים על אחד שהגיע בפני רבו עם קויטל וביקש לזכות בשובה שלימה באמת, ואמר, אם הרבי מדמה שמה שאמרתי הוא מתוך אמת, גם זה אינו באמת, וכפל הדברים עוד פעם ועוד פעם, עד שנפל בחלשות, ואז אמר הרבי, יהודי זה יש לו ניצוץ של אמת.

כשהגיע הרה"ק ר' דוד מדינוב זי"ע בנו של הבני יששכר לעיר צאנז, הגיע **הרה"ק מצאנז זי"ע** אליו לבקרו, ושאלו ר' דוד, במה אכבד את הרה"ק מצאנז, אמר לו הרה"ק, הרבי יכבד אותנו עם אמת, אמר לו ר' דוד, אמת. אמת. (בתמיה), אנו לכל הפחות רחוקים מהשקר.

אנו רואים בתורה הק', שהזהירה (שמות כג) מדבר שקר תרחק, מלבד מה שנאמר לא תשקרו איש בעמיתו, ומזה מוכח שמתחילה יש לו לאדם להשחיר עצמו בעבודה להתרחק מן השקר, ופעם אמר זקני הק' הרבי ר' מרדכי'לע, שאם אין בוכים כל יום לפני השי"ת, באמת להינצל מן הגאות אי אפשר להינצל, וכמו כן הוא בשקר, יש לעמול להתרחק מן השקר, וכאשר השי"ת עוזר, הרי שלא יעבור על לא תשקרו.

השקר הגרוע ביותר הוא השקר המתלבש

באמת, לפי שכאשר האדם לקוי בשקר, והרי הוא יודע על עצמו שהוא שקרן ורמאי, הרי שכאשר יבוא לו זמן של התעוררות או שיפתח ספר מוסר ויראה רעת המשקר, או שיבוא אל הצדיק וירגיש את החילוק בין אמת לשקר, על ידי כן יתעורר להתרחק מהשקר, אכן, זהו רק כשיודע שהוא שקר, אבל כשמדמה על השקר שהוא אמת הרי זה נורא ביותר.

ועל ענין זה צריך האדם לישועה כל ימי חייו, ואף אם אינו רשע במזיד, מ"מ על אף שאינו יודע שהוא רשע, הרי הוא חוטא, וזהו עבודתינו כל ימי חיינו.

והנה הקריאה מעוררת את הזמן, ובשבוע שקוראים **קטונתי**, הרי הוא זמן שאפשר לפעול אצל השי"ת, שנדע לחלק בין האמת לשקר, שלא נדמה על השקר שהוא אמת, ושנבוא לענוה של אמת.

הפסוק אומר (תהלים כה, ט) וילמד ענוים דרכו, השי"ת מדריך את הענוים כיצד יש להם לנהוג.

סגולה לישועה להזכיר ישועות

כי במקלי עברתי את הירדן הזה. ברש"י **נתן מקלו בירדן וכו'.** איתא שכאשר האדם זקוק לישועה יספר עובדות מצדיקים בענין שהוא צריך לו ישועה, ועל ידי כן ימשיך ישועות, או שיזכיר לעצמו מה שהיה לו זמנים שונים שהיה בעת צרה, והשי"ת היה בעזרו, ועל ידי כן יוכל להמשיך ישועה גם על עצמו.

וזהו הענין מה שהזכיר יעקב הענין של **כי במקלי עברתי**, שעל ידי הניסים שנעשו עמו ביקש לעורר עליו נסים.

ישועת ה' בכל מצב

ברש"י לא היה עמי וכו'. יעקב אבינו אמר, לא ידעתי שיש בי איזה מדרגה, ואע"פ שישב ולמד ס"ג שנה, וחזר ולמד עוד י"ד שנה, וכמו שביארנו, שכאשר ידע שהוא עומד לישא אשה, חזר ולמד י"ד שנה, כי מי יודע איזה דור הוא עומד להקים, וגם לאחר מכן לא הרגיש שיש לו איזה זכות, והיה סובר שלא היה לו כי אם מקלו, ואעפ"כ היה ה' בעזרו, ומכאן מוכח שהשי"ת עוזר על אף שלא היה ראוי לכך, ואם כן גם אם הוא במצב של קטונתי אעפ"כ יזכה לישועה.

חז"ל אמרו (שבת ל"ב.), אם יש עליו מלאך אחד מיני אלף, שגם אם תשע מאות ותשעים מלאכים אומרים עליו רע ואחד מליץ עליו טוב, וגם אם אותו מלאך אומר תשע מאות וצ"ט חלקים רע ורק חלק אחד טוב אעפ"כ יוכל להינצל.

ואיתא שלפעמים יוכל האדם לפעול עבור עצמו, ואע"פ שבדרך כלל אין לו לאדם לומר שעשה איזה פעולה לפני ה', אך בעת צרה כשצריך האדם לישועה, מותר לו להזכיר, רבונו של עולם, כמה מסרתי את נפשי לפניך, ועל ידי כן יוכל להינצל כמו

כשיש מלאך מליץ.

הפרנסה הגרועה ביותר בעולם הוא הרבי'סטעווע, שכל אחד צריך לשמוע איך שהוא מתפלל ואיך שהוא אומר תורה, והרי האושר הגדול ביותר הוא, כשבכח האדם לעבוד את השי"ת באופן שאיש לא ידע מהדבר.

הזכות היחיד שיש לי הנני אומר כסדר לפני השי"ת, אתה ה' יודע ועד שגם בימי נעורי ביקשתי להתפלל לפניך, ואף יותר מהיום.

הצילני נא מיד אחי וגו'. הנה בהמשך הפרשה מפורש איך שיעקב השתחווה לפני עשו ז' השתחויות, ועל פי סוד מבואר שעל ידי כן הכרית ז' ראשים מהסט"א, אבל למעשה הרואים לא ידעו מענין זה, ולכן היה חסר בכבוד שמים, שיעקב אבינו צריך להשתחוות בפני עשו הרשע, אכן, כשמרדכי הצדיק לא השתחוה בפני המן הרשע אז תיקן את הדבר.

ועל פי זה יש לבאר, שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי, ומהו השייכות של שושנת יעקב לתכלת מרדכי, אלא שכאשר מרדכי הצדיק לא רצה להשתחוות להמן, נתקן מה שהשתחוה יעקב לעשו.

והנה ה'צילני נ'א מ'יד הוא ר"ת המן, שבזמן המן היו יכולים לתקן מה שהיה עכשיו אצל עשו.

צרת עשו כשנראה כאחיו

א"י הצילני נא מיד אחי מיד עשו. יעקב אבינו ביקש להינצל מהעשו, שנראה שהוא אחי, כשאין מרגישים שעשו הוא הרע בתכליתו, ונדמה שיש לו למכור דברים טובים, וזהו המצב הגרוע ביותר בעולם.

וכמו שכשהתחילו הציונים פעילותם, התחילו כאילו בדברים טובים, בתחילה התחילו על ידי אהבת ישראל, שהיו מתאספים הצעירים עם אהבת ישראל, ומשם נמשכו לאהבת ישראל וישראלית, שבאו לידי תערובת כמו כל הגויים, ואז באו לאהבת ציון, וטענו, כיצד יתכן שלא נאהב את ציון, והלא בכל הדורות אנו מבקשים על ציון וירושלים, והתחילו לחלק קופות, שיהיה לכל אחד חלק בארץ ישראל, ואני ראיתי בפולין בעירו של **אבי הק'**, איך שבאו אנשי המזרחי לתוך בית המדרש, ודרשו דרשות על הדבר, והיה נדמה שכל חפצם הוא ציון, עד שנתברר שהיה להם שייכות עם הרצל ימ"ש, יהודי משומד שאף לא התענה ביום הכיפורים, ורק לאחר עשרות שנים נתברר שכל חפצם הוא להוביל את בני ישראל לשמד רוחני רח"ל.

ועד שנתגלה קלונם ברבים הספיקו להכנים אצלם הרבה מזרע ישראל, ואמנם אין זה ודאי שהיו המה מזרע ישראל, שאפשר שהם מהערב רב, וכמו שכתב **בקב הישר**

שיש הרבה אנשים שיש להם נשמות הערב רב, ואפשר שכל מי שנפל לציונים, יש לו נשמה של ערב רב.

בסיגעט התגורר אחד מאנשי המזרחי שעוד הלך בשבת עם שטריימל.

וזהו הצילני נא מיד אחי מיד עשו וגו' אם על בנים, שמא לא ידע הדור הבא שזהו עשו, והם ידמו שכן נראים זרע ישראל.

המצב של מיד אחי מיד עשו, כשעשו התלבש כמו אחי, ולא ידע שהוא עשו מצב זה הביא את בני ישראל לשמד רח"ל, ועל זה ביקש יעקב אבינו כי ירא אנכי אותו.

וענין זה שייך מדי יום ביומו, כל הנסיונות שיש לאדם ונדמה לאדם שכוונתו לטובה, הרי זה בכלל מיד אחי מיד עשו, שעשו מראה עצמו כאחי.

אין מפסיק זכות מישראל

ואתה אמרת היטב איטיב עמך. ברש"י היטב בזכותך וכו'. לכאורה הרי יעקב אמר קטונתי, ומהו בזכותך, אלא רק התפלל יעקב אבינו, מאחר שכן אמר השי"ת היטב בזכותך, הרי שלא ילכו דבריו לריק, ואף שאני מרגיש שאיני כדאי וראוי לכך, מ"מ הרי כך אמר הקב"ה, וכן נוגע לכל הכלל ישראל שכסדר יהיה זכות לבני ישראל.

וידוע מה שאמרו צדיקים על מה שאומרים ביה"ר שאחר אמירת תהילים, ולא יצטרכו עמך בית ישראל זה לזה ולא לעם אחר, שהנה כאשר עולה האדם למשפט, ורואים שלא למד כל שבוע כמה דפי גפ"ת בעל פה, ולא כמה דפים באורח חיים, ולא למד חומש רש"י בעיון, ולפעמים הפסיד טבילה במקוה, אומרים עליו, אבל כלפי חבירו הוא יותר טוב, שחבירו לא למד כלל, וכמו כן את האחר דנים, שלכל הפחות ישב בישיבה ולמד תורה וביקש להיות טוב, אך יש כאלה שגם לזה לא זכו, וכלפיהם הרי הוא טוב, כן הוא כסדר, וכאשר אין עוד ברירה אומרים לכל הפחות הרי הוא טוב מהגוי, וזהו שלא יצטרכו בני ישראל זה לזה, שלא יצטרכו לומר שכלפי פלוני הוא יותר טוב, וכל שכן שלא לעם אחר, שלא יצטרכו לומר שהוא יותר טוב מהגוי.

השי"ת בירך את יעקב שכסדר יהיה זכות לבני ישראל, וזהו חסד ה' שתמיד יהיה זכות לבני ישראל.

כיון שהטיב חוזר ומטיב

ואתה אמרת היטב איטיב עמך. בברכת המזון אנו אומרים, הוא הטיב הוא מטיב, הנני אומר כסדר לבני ישראל שהיו חלילה בעת צרה, שכשהשי"ת מתחיל לעזור, הרי הוא ממשיך בישועתו, וזהו, הוא היטיב הוא מטיב, כשהשי"ת מתחיל להושיע, נמשכת הישועה, וכן אמר השי"ת ליעקב אבינו על כל הדורות, **ואתה אמרת היטב איטיב עמך**, שכאשר השי"ת מיטיב עם האדם כן יטיב

עם האדם יותר ויותר.

ברש"י שנטל מעשר. איתא שכאשר יש לאדם סכום מעות, אף אם רוצה לתת הכל לצדקה, קודם כל יש להפריש מעשר או חומש, ורק לאחר מכן יתן הכל לצדקה.

מה שנתן יעקב לעשו עניינו היה להציל את הכלל ישראל, ואעפ"כ הפריש קודם מעשר.

ורוח תשימו בין עדר ובין עדר. זקני הק' ביאר, עד"ר בגימטריא מרדכ"י, והנה הנס חנוכה מרומז במרדכי, שהפיוט מעוז צור ר"ת מרדכי, ובפורים באה הישועה על ידי מרדכי, **ורווח תשימו בין עדר ובין עדר**, בין חנוכה ופורים הוא זמן של רווח.

ורווח תשימו בין עדר ובין עדר. אצל חסידים היו אומרים איידער וואס און איידער וועז, השי"ת עוזר שיהיה ריווח.

והנה גם הוא אחרינו. הנה הרבה פעמים שולחים מתנה לשונא, כדי לשבר את השנאה, ולכן ציוה יעקב לומר **והנה גם הוא אחרינו**, שכאשר יראה עשו את כל הדורון יאמר, הנה יעקב שולח דורון כדי לשבר את השנאה, אך הוא עצמו אינו נכנע, ולכן אמרו, והנה גם הוא אחרינו שגם הוא בעצמו בא להכניע את עצמו.

הנהגתו של יעקב אבינו פעלה עבור בני ישראל בכל הדורות, כשהיו בני ישראל בין האומות, שיוכלו לשחד את הנכרים על ידי דורון.

ויצו את השני וגו'. מה שחזר וציוה לכל אחד, לפי שהשלוחים בעצמם לא האמינו שיוכל יעקב להכניע את עצמו באופן זה, ולכן חזר ואמר הדברים כדי שיוכלו למסור הדברים כראוי לעשו, כי כשאחד אומר דברים שאינו מאמין בהם, אין שום ערך לשליחותו, והשליח צריך להאמין בשליחותו.

וזהו הענין של חייב אדם לומר בלשון רבו, כי כשאומר רק את הענין, יתכן שאינו אוחז במה שאומר, אבל בלשון רבו הכונה שאין די במה שאומר, אלא צריך הוא להיות במדרגה זו.

בגמרא ברכות (ל"א.) אמרו, אמר רבי יוחנן, אסור לאדם למלא שחוק פיו בעולם הזה שנאמר אז ימלא שחוק פינו, ואמרו שם, אמרו עליו על ריש לקיש לא מילא שחוק פיו מיום ששמע מרבי יוחנן רבו. ויש להבין, וכי ריש לקיש לא ראה בעצמו הפסוק, אלא שכאשר שמע מרבו את הפסוק, אז נכנסו לו הדברים לליבו כראוי.

וכן היה אצל **אבי הק'** ועוד צדיקים, שכאשר שמעו איך שאמרו שבת, שבת, עד אז לא השיגו מהו השבת, אכן, כששמעו איך שיהודי אומר שבת, שבת, על ידי זה היו

יכולים להשיג הדבר.

ענייני נר חנוכה

ויותר יעקב לבדו. במדרש אמרו אל תקרי לבדו אלא לכדו, ואיתא **מהבני יששכר** שהכד מרמז לכד של חנוכה, שאז פעל יעקב אבינו כד אחד שישאר טהור.

וענין חנוכה מרומז גם בפסוק הקודם, ויעבירם את הנח"ל, נח"ל ר"ת ל'הדליק נ'ר ח'נוכה, וכמו כן נח"ל ר"ת נ'פשנו ח'כתה ל'ה, ומהו השייכות של נפשנו חכתה לה' לנר חנוכה, שהם מרומזים בענין אחד, אלא הביאור בזה הוא, כי הנה לעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה טפחים (סוכה ה.), אבל בחנוכה יורדת השכינה גם למטה מעשרה, והרי מה שהאדם אינו מתקרב להשי"ת הוא לפי שהוא נמצא למטה מעשרה, והרי הוא רחוק מהשי"ת, אבל בעת נר חנוכה כשהשכינה יורדת למטה מעשרה, הרי שאז אפשר להתקרב אל השי"ת, ולכן בעת להדליק נר חנוכה, מסוגל שיהיה נפשנו חכתה לה'.

בני ישראל עומדים ורואים על הנרות חנוכה, לפי שגם אם איהו לא חזי מזליה חזי, ולפי שהשכינה יורדת למטה מעשרה, מסתופפים כולם לעמוד בצל השכינה.

וענין זה יש גם בעת ברית מילה, אנו רואים שהרבה נדחקים לעמוד אצל הכסא, ומהו הענין בזה, אלא שאיתא[ג] שאליהו הנביא אינו רוצה לרדת לברית מילה, עד שהשי"ת מוחל לבעל הברית ולמוהל, ואפשר שגם לסנדק, וטוען אליהו, שעדיין אינו יכול לרדת, לפי שמסביב עומדים כמה אנשים מגושמים, ואומר לו השי"ת, אני מוחל גם לכל העומדים מסביב, ואף שאין כל אחד יודע מסוד זה, מ"מ אף דאיהו לא חזי מזליה חזי, לכן כולם מסתופפים לעמוד אצל הכסא.

כשהרבי אומר תורה, איתא **מהמאור ושמש** שאל ידחוק האדם את עצמו לשמוע התורה, שכל אחד כפי מה שהוא ראוי לשמוע, הרי שישמע הדברים במקום עמדו.

כשהרה"ק מבעלזא היה אומר תורה, היה מתחיל ואומר, שטייט גלייך, שטייט גלייך, אלע זאלן שטיין אויף די ערטער, והיה כופל הדברים.

האדם צריך להעמיד עצמו כראוי (זיך גלייך שטעלן), כדי לזכות לשמוע תורה מהצדיק.

הכנעת הרע

ויאבק איש עמו. ברש"י, **שהוא שרו של עשו.** שרו של עשו הגיע להילחם ביעקב אך אז הכניעו יעקב, ואיתא בזוה"ק שהרע בא אל האדם רק כדי שיכניעו אותו.

[ג] אגרא דפרקא אות רמ"א

ויאמר שלחני, וברש"י **וצריך אני לומר שירה**. העולם מקשים, וכי רק עכשיו היה צריך לומר שירה לפני ה', אלא שלעולם אין למלאך הכח לומר שירה, עד שהוא פועל איזה דבר, וכאשר נצח יעקב את הרע, זה היה תכליתו, שהרע רצונו שיכניעו אותו, וכאשר נצחו אותו הרי שבא לידי תיקונו, ומשום שבא לידי תכליתו בעולם, על ידי כן זכה לומר שירה[ד].

ברש"י, הודה לי על הברכות. מה שביקש מהמלאך שיודה לו על הברכות היה לפי שכח המלך בא בכח השר שמעליו, וכאשר שרו של עשו יודה לו על הברכות, שוב לא יהיה שום כח לעשו.

ובענין השרים שהם מנהלים את העולם, מספרים עובדא נוראה, שהיה אצל אחד מרבני אונגארן, שבפורים התחפש אחד הבחורים כמו המלך של אותה מדינה, והיה נראה ממש כמותו, וכאשר נכנס בפורים לישיבה, ניגש אליו הרב וקד לו, ובאותה תקופה יצא מס מיוחד על ידי המלכות, על יי"ש ועל גפרורים ועל נרות, ועוד היה אז גזירת הגיוס לבחורי ישראל, וכל זה היה צרה גדולה לישראל, ופנה הרב להבחור המחופש ואמר לו בלשון אשכנז, דיין מאיעסטעט (אדוני המלך), וביקש ממנו שיבטל המס על הנרות, והסכים המלך על הדבר, שוב ביקש ממנו שיבטל המס על הגפרורים ועל היי"ש, ולכל הדברים הללו אמר, הער רבינער איך קען דאס מאכן, וכן ביטל את הגזירות.

וכשראה הרבי שהוא עת רצון לפני המלך ביקש לפעול שלא יצטרכו בני ישראל ללכת לצבא, אמר לו הבחור המלך, הער רבינער איך קען דאס נישט מאכן, והתחיל הרבי להתחנן לפניו, שהרי אין היהודים אורחי המדינה, ואינם נאמנים כל כך למלכות ודבר טוב לא יצא מזה, אך שום דבר לא עזר לו, והבחורים הבינו שאין זה דבר של מה בכך, ולכן רמזו כסדר לבחור המחופש שיסכים לרבי, אך שום דבר לא עזר, ויצא משם.

וכשיצא אמר הרבי, כשנכנס הבחור נכנס עמו שר המלכות ומה שמסכים לו שר המלכות, כן עושה המלך למטה, ואמר הרבי שהוא דיבר עם השר שלמעלה, ואכן כך היה, ששלושת הגזירות נתבטלו, וגזירת הגיוס לצבא לא נתבטלה.

וזה היה הענין מה שביקש יעקב אבינו שהשר יודה לו לברכות.

הרה"ק המנחת אלעזר ממונקאטש היה לפעמים צועק בראש השנה קודם תקיעות שופר, אראפ מיט די שרים של מעלה, שצעק עליהם שלא יקטרגו על ישראל.

[ד] עי' בספה"ק עבודת ישראל באריכות

שם האדם הוא שורשו

ויאמר אליו מה שמך. מכאן מוכח שכאשר רוצים לברך אדם יש לדעת מה שמו, לפי ששורש האדם הוא שמו, לפי שכל מה שנשפע מן השמים, הרי הוא נשפע על ידי אותיות, וכן הוא מאז שגילה השי"ת את רצונו יתברך על ידי אותיות התורה, שכל תיבה בתורה הוא רצון ה', וכאשר יודעים שם האדם, אפשר להתקשר בשורש נשמתו, לפי ששורש נשמתו מגולה בשמו.

תכלית הנפילה

לא אשלחך כי אם ברכתני. ענין זה שייך אצל כל אחד, כשיש לפעמים לאדם ירידה, שמאבד את טעמו בתורה, או בשב"ק או בדבקות וכדומה, הירידה הוא לפי שרוצים מן השמים שיתעלה, ותכלית הנפילה אינו רק שיחזור למקום שהיה, כי הרי למדריגה זו כבר זכה, והתכלית הוא שיתעלה יותר.

וזה אמר יעקב **כי אם ברכתני,** שאין די במה שלא יכול ליעקב, אלא צריך לבוא בזה עליה, שיברך את יעקב.

גם התלמידים יכולים לומר להרבי, שלא ילכו עד שישאיר להם ברכה. השי"ת יעזור, הברכה הטובה היא שתזכרו מה שאמרנו, וברכה יותר טובה היא, שתקיימו מה שאמרנו, ואז תזכו לכל הברכות, ואיני עושה תנאי, ותזכו לברכות בכל מצב.

הצילני נא מיד אחי מיד עשו. דער נביא זאגט (מלכים א, יח), **עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים**, ביז ווילאנג נאך וועט מען טאנצן אויף צוויי זייטן, דאס מיינט, אז פון איין זייט קען איינער גיין אין מקוה, ער דאוועט און טוט מצוות, און אין די זעלבע צייט גייט ער צו די וואלן אויך (דהיינו בחירות האסורות בארה"ק), ער טאנצט מיט די וועלט. אדער בפרטיות איינער וואס דאוועט צי ער לערנט, און ער וויל ווייטער הערן א קאסעטע (טעי"פ) פון אזעלכע גאסן יונגען, און ער ברענגט אָן א שעה צייט מיט גארנישט, צי ער הערט און ליינט די נייעס'ן פון די וועלט, און דאס טראגט נאך ביי אים עפעס א חשיבות אויך, שרייט דער נביא: **עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים?** ביז ווילאנג נאך וועט איר נישט שפירן דעם אייבערשטן, וואו קען דען א אידיש קינד, נישט טון דעם אייבערשטנ'ס רצון, פארוואס טראכט איר נישט, אז דער אייבערשטער כביכול שטייט און זעט אלעס?

הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אותו פן יבוא והכני אם על בנים. קען מען זאגן די בחינה, וואס שטייט אסאך אין תניא, אז 'אם' דאס איז די בחינת 'חכמה' וואס איז פארהאן ביי יעדן איד, וואס דורך דעם קען זיך א מענטש 'מתבונן' זיין און דאס איז 'בינה', דאס רופט זיך אָן בחינת 'אבא ואמא', און דורך די 'חכמה' קען מען זוכה זיין צו די ספירות הקדושות, וואס דאס רופט זיך אָן בנים, ווייל זיי זענען אזוי ווי די תולדות פון חכמה ובינה.

דער גאנצער כח פון א איד איז, אויב זיין מח און מחשבה זענען הייליג, ער איז זיך מדבק אין אייבערשטן, סיי מיט דביקות, און סיי דורך תורה און מצות און אויך דורך תהלים זאגן, און דורך אפהיטן זיך, פון די אלע זאכן וואס א איד דארף זיך אפהיטן, דעמאלטס זעט ער אויס ווי א איד, אויב אבער חלילה וחלילה, אז זיין מח איז נישט אמת'דיג הייליג, און עס ווערט פארדרייט, דהיינו, אז מען זאגט דורך א קאפיטל ביים דאוועננן, און מען ווייסט אפילו נישט קיין איין ווארט פון וואס מען רעדט, אדער צו טראכטן פארשידענע שלעכטע זאכן, השם ישמרינו ויצילנו, וועלנדיג צי נישט וועלנדיג, דאס איז די בחינה פון **פן יבוא והכני א"ם על בנים**, דאס הייסט, אז די מעשים זיינע וואס דאס זענען די בנים, די תולדות פון דעם מח, גייען נאך זיינע מחשבות וואס טויגן נישט, אויף דעם דארף מען האבן גרויס רחמי שמים, און אויף דעם דארף מען אסאך צו בעטן דעם אייבערשטן.

פן יבוא והכני אם על בנים. מיט יעדן קלאפ וואס א אידיש קינד כאפט ברוחניות, מען מיינט נישט פשט, אז חלילה וחלילה מען

לייגט נישט קיין תפילין, אדער מען דאוועט בכלל נישט, נאר יעדן קליינעם קלאפ, יעדע מחשבה זרה, איינמאל צו שלאפן ווי א 'גאסן - גייער', איינמאל זיך נישט צו פירן בקדושה, האט ער אריינגעכאפט א קלאפ, און איז ר"ל אראפגעפאלן פונעם אייבערשטן, וואס מיט דעם אליין, קען חרוב ווערן זיין גאנצע אידישקייט חלילה, **פן יבוא והכני אם על בנים**, די גאנצע מחשבה און דער גאנצער מח ווערט צושלאגן!

אז איינער שלאפט נישט ווי א איד, און שטייט נישט אויף ווי א איד, אדער אז עס גייט אים נישט אין לעבן, צו קענען זיצן און לערנען גמרא מיט תוס' אויסענווייניג, און ער דריידט זיך ארום הפקר, זאל ער זיך מתבונן זיין, "פארוואס ביסטו באשאפן געווארן אויף די וועלט? פארוואס גייט מען אין ישיבות?", יעדן קלאפ וואס ער טוט, צי ער קומט אריין שפעט ביים דאוונען, צי ער כאפט זיך מיט ביי א דאוונען, איז ער גלייך ווי דער, וואס כאפט זיך אויף, און ער בעט אז מען זאל אים ארויפנעמען אין זיין אויטא, דארט וואו ער וויל גיין שטענדיג, וועט ער כאפט זיך אויף און בעט? געווענליך א אריימאן, ער שטייט אין די גאס, און ווארט אז מען זאל אים ארויפנעמען מיט זיך. אזוי זאל ער אויסזען ביי זיך אין זיינע אויגן, און זיך פארשטעלן וויאזוי ער קוקט אויס, ער איז נעבעך בחרפות ובבושות אין הימל! ווייל אז ער כאפט זיך ארויף אינמיטן א דאוונען, איז ער ערגער ווי יענער אריימאן, אדער ווי יענער 'ליידיג - גייער', ביסט נישט קיין בעל הבית, ביסט נישט קיין מענטש בכלל! **כי ירא אנכי**, אויף דעם דארף מען ציטערן, **פן יבא והכני אם על בנים**, אז מען זאל נישט ווערן אינגאנצן צוקלאפט חלילה!

ויעקב נסע סכותה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סוכות. דער זיידע ז"ל האט געטייטשט, (בשם אביו **רבי מאיר'ל מקרעטשניף** זיע"א), אז דא איז דא א רמז אויף חנוכה, **ויעקב נסע סכותה**, יעקב האט זיך אוועק געצויגן פון סוכו"ת, **ויבן לו בית**, ער האט פארשטאנען אז מען קען נאך בויען א בית, דורך 'לו', דאס מיינט די ל"ו נרות, ביי די הדלקת הנרות פון חנוכה.

און דער **זיידע ז"ל** האט צוגעלייגט צו דעם, דעם פסוק (תהלים קיח, כז) **אל ה' ויאר לנו, אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח**, דער שם 'אל' איז דאך מרומז אויף חסד, אזוי ווי עס שטייט, **חסד אל כל היום** (תהלים נב, ג), האט ער געטייטשט, **אל ה'**, דער חסד פונעם אייבערשטן איז, אז **ויאר לנ"ו** ר"ת **ל"ו נרות**, אז ער באלייכט אונז חנוכה מיט די ל"ו נרות, און דורכדעם **אסרו חג**, קען מען צובינדען דעם חג פון סוכות, וואס כידוע אז דער גמר החותם איז אין הושענא רבה, קען מען עס מקשר זיין **בעבותים עד קרנות המזבח**, דאס מיינט, אז עס איז מקושר בעבותות אהבה ביז זאת חנוכה, וועט מען ליינט **זאת חנוכת המזבח**.

שיחו"ק בסעודת מלוה מלכה פר' וישלח י"ט כסליו תשס"ג לפ"ק

הלילה (י"ט כסלו) הוא היומא ההילולא של **אאמו"ר הק' זיע"א**. יהודי א' שהיה בשעת המלחמה עם אבי הק' סיפר לי, שהוא היה נער, ועזר לאבי הק' עם ממון, ואמר לו אבי הק' שאחד מבניו ישאר בחיים, והוא ישלם לך כל מה שאתה עושה עבורי, והנה עובדא זו כבר סיפרנו כמה פעמים, אבל עכשיו עלה ברעיוני, שכיון שאבי אמר לו שאני אשלם לו, ידע אבי שיהיה לי הכח לשלם, גם כח זה השאיר אבי הק' עבורי.

והנה הכוחות שיש לאב, לפעמים הם מתחלקים לכמה בנים, ועכשיו שרק אני נשארתי, הרי את כל כוחו העביר לי, ויהי רצון שיתקיימו בי הדברים מעכשיו.

לחיים. יה"ר שיהיה עליה לנשמתו של אבי הק', שהנשמה תעלה מעלה מעלה, ושישפיע ישועות עלינו ועל כל ישראל, בכח עבודתו של אבי הק' בליל שב"ק, שהכל הוא בכוחו, ויהי רצון שאוכל להמשיך באמיתותו ובתמימותו ובלהב האש שלו, ונזכה באופן זה להמשיך גם בדורינו את תורתו ומסירות נפשו לתורה ומה שפעל עבור בני ישראל, ונזכה ללכת בדרך החסידות מתוך אמת בכל הענינים.

היום הוא גם יום של שמחה (שהוא יום השחרור של **הבעל התניא**), וכמו שאמר הבעל התניא שיום זה הוא יום שמחה בכל העולמות, שביום זה נפעל שכל העולמות יהיה ההנהגה על פי חסידות, ועל ידי תורת החסידות נתרבה האור בכל העולמות, ולפי שביום זה היה יום ההצלה ממילא ביום זה מאיר האור בכל העולמות, וביום זה יש עת רצון גדול, כשם שהיה אז הענין של 'פדה בשלום נפשי', ויהי רצון שנזכה גם היום לישועות באופנים טובים.

לחיים. ויהי רצון שבזכותו של המגיד הק' **הרבי ר' בער** (יומד"ק י"ט כסלו) נזכה ללכת בדרכו של הבעש"ט הק'.

בי"ט כסלו חל גם ההילולא של זקה"ק **רבי ניסן אב"ד נדבורנא**, שהיה חותנו של זקה"ק, הוא היה חתנו של היד אהרן, אחיו של הרבי ר' מרדכי'לע, והיה הרב בנדבורנא, ולפי שאבי הק' נקרא על שמו, לכן קבעו את יום היארצייט של אבי הק' ביומא דהילולא דיליה.

על גודל התמדתו ספרו עליו, שהנה בימות החורף נעשה שם חשיכה בשעה מוקדמת, והיה נעמד אצל השולחן ללמוד בתחילת הלילה, וכך היה לומד עד לשעה שבע בבוקר, וכשהיה מאיר היום היה תמה, כיצד יתכן שכבר מאיר היום, שהיה לומד

ברציפות י"ד שעות, ולא הרגיש כלל שעברו כל השעות הללו.

הוא היה לומד עם תלמידים, וכשנסעתי עם אבי הק' לשבות שבת בנדבורנא, וכן כשנסעתי לנדבורנא עם זקה"ק ראיתי שם אחד מתלמידיו של זקני, שהיה מקובל גדול, וכשראה את אבי הק' בעת סעודת צפרא דשבתא, נענה ואמר בהתפעלות, הוא ממש כר' ניסן, שהיה לאבי הק' מראה פנים כמו שהיה לזקנו שנקרא על שמו.

זקה"ק ר' ניסן הנ"ל נסתלק בדמי ימיו, וכשנולד אבי הק' והיה צריך לקרא לבן על שמו, חשש זקה"ק לקרא לאבי הק' רק על שמו, אבל היה צריך לקרא לאבי על שמו, כי הוא היה בנו בכורו, והמנהג הוא שהשם הראשון שייך לצד האשה, והוסיף לו השם "חיים", על שמו של זקה"ק **הבאר מים חיים**, לפי שאנו מנכדיו של הבאר מים חיים, ולאחר מכן נתגלה אליו בחלום, ושאלו זקה"ק מי הוא - שהרי זקני לא הכירו ושאלו על מה שלא קרא לבנו על שמו בלבד, אלא הוסיף לו שם, ושאלו, וכי לא היה נאה לך לקרא לבן על שמי בלבד, וענה לו זקה"ק, אבער צו וועמען האב איך אייך צוגעשטעלט?, שהוא הוסיף לו שם על שם הבאר מים חיים, וצבט לו על לחיו, כמו שהיה אז המנהג בכמה מקומות שכאשר אחד אמר סברא טובה בדברי התוס' היו צובטים על לחיו...

ואכן באבי הק' ראו שיש בו הכוחות של הבאר מים חיים, שראו גודל עבודתו בכל שב"ק.

כשראיתי את אבי הק' בשעת הדלקת נרות חנוכה היה נדמה לי איך שהשתנתה צורתו לגמרי, ולא היה נראה כלל אותו איש, שעבודתו בשעת הדלקת הנרות היה באופן נורא, ואכן אצל הבאר מים חיים ראו שבכל שב"ק הוא גבוה בראש, ומספרים שהבאר מים חיים היה לובש בברית מילה מלבוש של שבת, הדזובע, וראו שהמלבוש נסרך על הארץ, לפי שהבגד של שבת היה יותר ארוך, לפי שבשבת היה יותר גבוה, וענין זה שמעתי כאן בארץ ישראל.

והאמת הוא שהבאר מים חיים היה גבוה מעל גבוה, אלא שמה שהיה גבוה בראש אחד ראו הכל בחוש.

בסעודה זו אפשר לפעול הרבה, שכן משתתפים עמנו בסעודה זו דוד המלך, שהוא סעודה שלו, וכן הרבי ר' בער, הרבי הק' הבעל התניא, וזקה"ק ר' ניסן, ואבי הק', וכשהם באים אינם באים לבד, אלא הם באים עם מלוויהם.

הנה כבר דיברנו מאבי הק' ומזקה"ק, אבל אין שיעור עד כמה אפשר להאריך בדבר.

החקל יצחק סיפר **שהרבי ר' אלימלך** לא זכה לראות את הבעש"ט הק', והצטער הרבה שביקש להכיר את מראה פניו של הבעש"ט הק', ופעם אחת הראו לו בלילה את צורת פניו של הבעש"ט בצורת אש גדולה, והכל נדלקים על ידו, שהכל נמשך מכח הבעש"ט הק', שהרבי ר' בער והבעל

התניא, הכל הוא בכוחו של הבעש"ט הק'.

המגיד הק' נכנס פעם בבית המדרש במקום שישנו שם התלמידים הק', והביט בפניהם של התלמידים, וא' מהם לא ישן אז, ושמע שכאשר עמד אצל הבעל התניא נענה ואמר, שזהו תמיהה גדולה כיצד יתכן שהשי"ת שהוא גדול ונורא, שהוא נכנס בגוף קטן זה, וכשראה **הרה"ק מבארדיטשוב** את ספר התניא אמר גם הוא בלשון הזה, כיצד יתכן להכניס את השי"ת שהוא גדול ונורא בספר קטן זה.

הרבי ר' בער כתב בצוואתו לבנו הרה"ק ר' אברהם המלאך, שידבק עצמו בר' שניאור זלמן, שכל דבריו הם ברוח הקודש.

מן השמים הודיעו להרבי ר' בער שאחד מתלמידיו יסדר השולחן ערוך מחדש, ובחר הרבי ר' בער בבעל התניא, שחיבר את שולחן ערוך הרב. כי אכן כל דבריו היו ברוח הקודש, ועי"ז זכה לאסוקי שמעתתא אליבא דהילכתא, כי אע"פ שתורה לא בשמים היא, אבל צריכים לסייעתא דשמיא לזכות ללמוד באופן של אסוקי שמעתתא אליבא דהילכתא.

שמעתי בשם **הרה"ק ר' ישראל מטשארטקוב**, שהתגורר בסוף ימיו בוויען, ואבי הק' ראה אותו פעם אחת, ושמעתי מחסיד אחד בבני ברק שנסע לשבות שבת אצל הרה"ק, ובשעת אמירת התורה אמר על מה שאמרו חז"ל (ברכות לה.) כל הנהנה בעולם הזה בלא ברכה כאילו מעל, שמי שנהנה ממאכלו בלי ברכה, שיש לו גם הנאה מהמאכל ולא רק מהברכה, הרי זה מעל, ולאחר שבת נכנס אליו החסיד ואמר לו, רבי, וכי בדורינו שייך לומר תורות אלו, ואמר לו הרה"ק, הלמאי לא, והרי רבינו הק' קודם הסתלקותו אמרו חז"ל (כתובות קד.) שהרים את שתי ידיו ואמר שלא נהנה מהעולם הזה בעשר אצבעותיו, וטען החסיד עוד, וכי אפשר לתבוע מאתנו שנהיה כרבינו הק', והשיב לו הרה"ק, גם זקני **הרה"ק מרוזין** אמר שלא נהנה מהעולם הזה, וטען החסיד שוב, וכי יכולים אנו לדמות עצמינו להרה"ק מרוזין, ואמר לו הרה"ק מטשארטקוב, לכל הפחות צריכים לדעת שמי שאינו בדרגה זו אינו איש.

כך אמר רבי בדורינו, שנתעלה בקדושה עליונה זו, וקדושה זו נמשכה מהרבי ר' בער, שרבי בדורינו ידבר באופן זה, שידרוש מאנשי שלומו, שמי שיש לו הנאה מהמאכל מלבד הנאתו מהברכה שאינו בגדר 'מענטש'.

זקה"ק ר' ניסן שהיום הוא יומא דהילולא דיליה, הוא לא נהנה מהעולם הזה, שבשעת מאכלו היה מכסה את כל המאכל במלח, וכך היה אוכל, כדי שלא ירגיש טעם המאכל, ומרוב המלח שאכל נשרפו בני מעיו, ונסתלק בדמי ימיו, כשהיה כבן כ"ח שנה.

הוא היה חתנו של היד אהרן, אחיו הגדול של הרבי ר' מרדכי'לע, והיד אהרן נקרא על שם הרה"ק ר' ארון לייב הגדול מפרעמישלאן, ושמעתי מזקה"ק שהיד אהרן אמר בשעת הסתלקותו של חתנו ר' ניסן, שהנה העולם מספרים על **המהר"ש מבעלזא** שהיה ער אלף

לילות, ואני יכול להעיד בפני הבית דין של מעלה על חתני, שאכל אצלו קעסט במשך עשר שנה, ולא יישן שום לילה.

ענין הילולא של הצדיק, הנה אין לנו השגה בטובה שיש לצדיקים למעלה, והצדיקים מתעלים ביום זה וכמו שאמרו צדיקים, אבל עיקר ענין ההילולא הוא שאנו נקבל טובה מהצדיקים, שביומא דהילולא צריכים לזכור כיצד עבדו הצדיקים את השי"ת, וע"י שמספרים העובדות ממשיכים הזכותים של הצדיקים על כל ישראל, שיוושעו בכל מה שצריכים, כפי מה שהיה בימיהם, שהיה להם הכח להפך בכל הענינים מחשוכא לנהורא, וכמו שמבאר בספר התניא כמה וכמה ענינים, ובידו היה לפעול שכל אחד מישראל יתעלה למדרגות אלו, ואף שנראה לנו שכדי לבא למדרגות אלו צריכים להיות מלאכים, אכן היו בני ישראל שזכו לכך.

מכל העובדות שאנו מספרים, אם על כח תורתו של זקני או על קדושת האכילה ועבודת נרות חנוכה של אבי, ע"י שאנו מדברים מהצדיקים, אנו מעוררים בשמים שיהיה וזוכר חסדי אבות, שיזכרו בשמים כוחות הצדיקים שיגן בעדנו, לחיים.

אבי הק' בכל שב"ק כמעט ולא היה בעולם, שמהרגע שהיה לובש את הקאפטן בערב שבת, לא היה שייך להכירו, ובמשך השב"ק כמעט ולא דיבר, ואני זוכר רק כמה פעמים שדיבר.

אבי הק' נלקח לחתן אצל זקני **אב"ד קרעטשניף**, לפי שראה את אבי הק' בשעת הנחת תפילין, כשהיה בן י"ג שנה, ואמי היתה אז בת י"ז שנה, שהתפעל עד מאד מעבודת קדשו, וזקני היה אצל המהר"י מבעלזא ואצל הרה"ק מצאנז ואכל קעסט אצל הייטב לב, ואעפ"כ התפעל ביותר מהנחת התפילין של אבי הק', וענין זה שמעתי מזקה"ק, כי אבי הק' מעולם לא דיבר על עצמו.

בליל שב"ק כשהיה אבי הק' מרקד היה מכניס רוח החיים אפילו באותם שהיו כאבנים וסלעים, ואי אפשר לתאר גודל החיות שהיה שם.

אבי הק' לא היה בעל תנועות, אבל על ידי האש הגדולה שבער בו הבעיר את הכל, וכשהיה שב לביתו היה ממשיך בשירתו, שלא היה יכול לנתק עצמו מקדושת השבת.

כשהיה דורש בעיר כרב העיר, היה די במה שראו אותו בעת עמידתו, והיה דורש בנוסח של סיגעט, שכן בבית נדבורנא וקרעטשניף לא היו אומרים דרשות, ואת כח הדרש קיבל מחמיו, והיה דורש בנוסח סיגעט, ובשעת דרשתו היה נעשה לבן כסיד.

ויהי רצון שזכותו הק' יגן על השבתות שלנו, שנוכל ללכת בדרכיו הק', שהיה לו דרך התמימות וההתלהבות מתוך עניוות של אמת, ואזכה להמשיך בדרכיו הק' באריכות ימים ושנים טובות.

מתוך דא"ח רעוא דרעוין פרשת וישלח תשפ"ג לפ"ק

הטעם שהוצרך יעקב לשלוח מלאכים ממש

וישלח יעקב מלאכים, וידוע מה שרש"י הק' אומר **מלאכים ממש**, ומקשים בכל הספרים הקדושים למה הוצרך למלאכים ממש והרי היו לו הרבה עבדים שהיה יכול לשלחם ולמה הוצרך דוקא להטריח מלאכים מעולם העליון, וכבר דיברתי מזה קצת אתמול בלילה ואחזור ע"ז עוד פעם כדי שייקלטו הדברים בלבנו. [וכל הספרים מדברים מזה ממש איפה שמסתכלים בספרי חסידות, בראשונים ובאחרונים, כולם מדברים מזה מה היה הענין במלאכים ממש, ויש הרבה שיטות בזה.]

מלאכו של עשו שיעשה תשובה

ואחד מן התירוצים הנפלאים הוא שיעקב אבינו רצה שעשו יעשה תשובה.

שהנה אנו אומרים בליל שבת שלום עליכם מלאכי השרת מלאכי עליון וכו', שבליל שבת המלאכים מלווים את האדם לביתו בליל שבת והמלאכים רואים איך שנראים בתי ישראל, והמלאך הטוב אומר יהי רצון שיהיה לשבת הבא כן, והמלאך הרע ג"כ מודה ואומר שיהיה לשבת הבאה כן.

הפיכת המלאך הרע לטוב

והמפרשים מסבירים שאותו מלאך רע הוא המלאך שנאבק עם יעקב כמו שכתוב (בראשית לב, כה) 'ויאבק איש עמו עד עלות השחר', ואח"כ אמר לו ברכני, ולכאורה למה יבקש יעקב אבינו ברכה מהמלאך הרע הזה והרי הוא נאבק ורב עמו ואח"כ עוד יבקש ממנו ברכה, אלא הפשט יכול להיות, שכיון שיעקב אבינו נאבק עמו ונצחו נתהפך המלאך הרע הזה לטוב, והיות שנתהפך לטוב יכול כבר יעקב אבינו לומר לו ברכני. ואותו הדבר הוא בליל שב"ק שאיך יכולים לומר 'שלום עליכם מלאכי השרת מלאכי עליון' למלאך הרע, שהרי אומרים את זה לשני המלאכים שמלווים, משום שכשהמלאך הרע נכנס לבתי ישראל ורואה את האור של שבת קודש מיד נהפך לגמרי למלאך טוב, ולכן גם הוא אומר לשבת הבאה כן.

שליחת "מלאכים" דוקא

ואותו הדבר יכול להיות שהיה המחשבה של יעקב אבינו ששלח מלאכים ממש, שאם היה שולח אנשים היה עשו אומר לו הלא אנשים האלו ג"כ חטאו, ואיך אתה יכול לומר לי לעשות תשובה, והרי אלו האנשים

ג"כ אינם לגמרי טוב, ולכן שלח מלאכים שבמלאכים רואים דבר זה בליל שב"ק, שאותו המלאך הרע יכול להתהפך למלאך טוב ואע"פ שהיה רע, לומר לו שכמו שהמלאכים יכולים להתהפך מרע לטוב כמו"כ יכול אתה לעשות תשובה ולהתהפך מרע לטוב, וזהו אחד מן הטעמים שאומרים למה שלח יעקב אבינו מלאכים ממש.

חנוכה זמן גמר החתימה

זקני הק' זיע"א פי' מה שכתוב בפרשת השבוע (בראשית לג, יז) 'ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית', שהחתימה של סוכות היא בהושענא רבה ששם נגמר סוכות, ואחר שיעקב אבינו גמר עם סוכות, 'ויעקב נסע סכתה', מיד 'ויבן לו בית', שה"לו" מרמז על חנוכה שמדליקים ל"ו נרות, שבאלו הל"ו נרות אפשר להמשיך את הגמר חתימה טובה של כל הימים טובים, כמו שידוע שזאת חנוכה הוא הגמר חתימה טובה. ופי' זקני הק', "ויבן" שהבין, ש"לו בית", שבל"ו נרות חנוכה אפשר לתקן את כל בית ישראל, שהכל אפשר לתקן בנרות חנוכה, כי נר מצוה ותורה אור, שבא א לעכטיגע חנוכה ומביא עמו אורות גדולים, וזה מה שהציב יעקב אבינו לבני ישראל 'ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית', כמו שאמרו בגמ' (שבת כא:) שמדליקים נרות חנוכה על פתח הבית, שבזה רואים את הקשר שיש בין הל"ו והבית, שבנרות חנוכה יכולים לתקן את כל הבית, כמו שפי' זקני הק' זיע"א.

לימוד עניני חנוכה כהכנה

השי"ת יעזור שנזכה שנוכל להתכונן ליו"ט הק' חנוכה בהכנה חזקה וללמוד את כל הספרים, שאין כמעט מצוה בעולם שיש עליה כ"כ הרבה ספרים הקדושים וכ"כ הרבה ספרים מצדיקים הקודמים שמדברים ממאי חנוכה, מהו הענין של חנוכה, ואולי מעוד דברים של חנוכה, אבל זהו העיקר שהצדיקים הקודמים הראשונים והאחרונים ותלמידי בעש"ט הק' העמידו לנו בספריהם הק', שכשנכנסים לחנוכה ידעו מאי חנוכה, וידוע מה שמרומז בגמ' (שבת שם) 'מאי חנוכה' - 'דתנו רבנן', שאם רוצים לדעת מה זה חנוכה 'דתנו רבנן', תשב ללמוד ותדע מהו חנוכה.

רצון השי"ת לחיות כיהודים בחיות

ובעבודה זו בחר בנו הקב"ה, שהרי אנו מצויים בכאלו זמנים קשים, שבשנתיים שלש שנים אחרונים נסתלקו מאתנו כ"כ הרבה צדיקים שרפי מעלה, ויהודים יר"ש, ונשים צדקניות שנקרעו מכלל ישראל, ומה שנשאר זה ממש שארית הפליטה, צריכים להודות להשי"ת לחיותנו כיום הזה כמו שאומרים בתפילות ר"ה, שהשאיר אותנו בין החיים 'לחיותנו כיום הזה', שנהיה בחיות ללמוד ובחיות להתפלל ובחיות לקדושה, בגלל זה השאיר אותנו בזה העולם, שנחיה כיהודים ללמוד ולהתפלל ולהתנהג בקדושה, וכשמגיעים ימי החנוכה להתכונן עם כל הגמ' והספה"ק.

ההכנה מביאה השפעות בתורה ומצילתו מחטא

כמו שכתוב בספה"ק **יסוד יוסף** שבנרות חנוכה יורד אור גדול מן השמים שנשאר לכל ימות השנה, וזהו כי נר מצוה ותורה אור, ואם זוכים להכנס לחנוכה עם הערליכקייט ועם דעה צלולה ועם הכנה נפלאה אז מובן שזה משפיע לכל השנה, שכשלומדים ומתפללים יורד אור נפלא ויורד השפעות גדולות בתורה הקדושה, והתורה מגינה ומצלת מן החטא (סוטה כא.), והתורה מגינה ומצלת מכל מיני פגעים רעים ומכל מיני עגמת נפש שבעולם.

שבת מביאה אור התורה ולחוש באור השי"ת

וכמו שהתחלתי לומר ואסיים בזה, ש"הכל מודים שבשבת ניתנה תורה", שעל ידי השב"ק יכולים להגיע לתורה, ובפרט שבאים כבר גם ימי חנוכה הק', השי"ת יעזור שנזכה ונוכל באמת לחוש את אור התורה הק' ולחוש את אור התפילה ולחוש את אור השב"ק, ולחוש את אור עבודת ה', ולחוש את האור של "לא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" (במדבר טו, לט), ואת האור של "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך" (דברים ו, ה), לידע שיש בורא בעולם ולחוש את הרבש"ע כל עת וכל רגע, ואז יהיה כמים הפנים לפנים כמו שאמרתי קודם, ונזכה לשעבד תאוות ומחשבות ליבנו לעבודתו יתברך שמו.

האבות הק' מתבוננים בנו איך אנו נראים

וכמו שאמרתי בתחילה שאזכה שאהיה קשוט עצמך ואח"כ קשוט אחרים, השמע לאזניך מה שאתה מוציא מפיך, שיכנס לתוך לבי ולתוך מוחי, שבשעה שאבותי הק' יורדים מעולם העליון שיוכלו להסתכל בפנינו ושיוכלו להסתכל בבנים צעירי הצאן, שהרי איך נראו הצדיקים שרפי מעלה ואיך אנו נראים, שבכל שמחה כשהם יורדים צריכים להתבייש להסתכל בפניהם, אלא שבזה שאנו יושבים ביחד בשב"ק זו זכות גדולה שאנו אומרים לאבוה"ק 'צאי לך בעקבי הצאן', שאנו עושים כל מה שאנו יכולים כדי ללכת בדרכיהם, שאנו לומדים יחד ומתפללים יחד ועושים חסד עם חברינו ואז בלי ספק הם משפיעים טובות מעולם העליון.

ביום הילולא מתעלה הצדיק ומשפיע חזרה

כמו שאמרתי כבר הרבה פעמים מהו ענין ההילולא, שבאמת יום היארצייט של צדיק הוא יום אבל, ולמה נקרא "יומא דהילולא" לשון שמחה, אלא איתא שבהילולא של צדיק כשמדברים מהצדיק ועושים דברים לעילוי נשמתו אזי נתעלה הצדיק מעלה מעלה מעולם ועד עולם, שהם אינם יכולים ללמוד או להתפלל ולא לעשות את שאר הדברים ודבר אחד יכולים הם, להתעלות מאתנו, שכל דבר שעושים לעילוי נשמתם, שלומדים ומתפללים עבורם הוי להם עליה

גדולה, וממילא זה הילולא להם משום שהם מתעלים מאד. ולמה נקרא עבורנו הילולא, משום שהצדיקים בעולם העליון כשהם מקבלים מאתנו איזה דבר הם מחזירים לנו מיליאן פעמים יותר השפעות טובות וברכות טובות, וממילא גם אצלנו כשמגיע יומא דהילולא הרי היא שמחה גדולה.

השפעתם לנו הוא ע"י הנח"ר שאנו עושים להם

וכמו"כ כשמגיע עת שמחה, הצדיקים יורדים מעולם העליון ועושים רצונם ומענגים אותם וזוכים לעשות נחת רוח לצדיקים היושבים בעולמות עליונים, והם אינם רוצים לאכול "נהמא דכיסופא" והם מחזירים לנו הרבה השפעות טובות והרבה ברכות, וצריכים להכין כלים לקבל כל ההשפעות טובות שירדו משך שבת זו, ושירדו משך כל ימי השבוע, ושישאר אצלנו כל מיני השפעות טובות וברכות טובות כל איש ואיש בשמו הטוב יבורך.

ברכות הקודש

והשי"ת יעזור שנזכה כולנו לקבל את כל ההשפעות טובות וברכות ישועות ונחמות, וכל מי שצריכים להוושע בזרעא חיא וקיימא יהיה זה עתה עת רצון שיוושעו בזרעא חיא וקיימא בניקל ובקרוב ממש.

וכל מי שצריכים להוושע בבנים יוושעו הן בבנים והן בבנות, ובזיווגים הגונים שעכשיו הוא עת רצון כשהאבות הק' נמצאים שכולם יגיעו לזיווגים הגונים בקרוב ממש.

וכל מי שצריכים רפואה בנפש ובגוף שהרופאים אמרו שאין יכולים לעזור יותר, שיזכו ש"אל נא רפא נא לה" (במדבר יב, יג), שהשי"ת שהוא פועל גבורות, זורע צדקות, מצמיח ישועות, 'ובורא רפואות', שאפי' במצבים הקשים ביותר ישלח השי"ת את המלאך רפאל שירפא את כל היהודים הצריכים רפואה הן בגוף והן בנפש ויוושעו תיכף ומיד.

ויוושעו כולם בפרנסה בריוח ויהיה בכל בתי ישראל הרחבה גדולה שיהיה בבחינת תורה וגדולה במקום אחד ויוכלו לקבל את כל הברכות והשפעות טובות ויהיה לזה קיום לארך ימים ושנים טובים.

והשי"ת יעזור שנזכה לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו ושיתגלה כבוד שמים עלינו ועל כל ישראל, ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים, אמן.

בס"ד יש"ת דבר ה' וכל מעשהו באמונה

בסיעתא דשמיא

גליון

דברי אלוקים חיים

מכ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פרשת וישלח
תשפ"ז

יו"ל ע"י מערכת תורת אש דחסידי
קרעטשניף סיגעט
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

בעזהשי"ת

יו"ל ע"י

מכון תורת אש

להוצאת והפצת תורת רבוה"ק

מקרעטשניף סיגעט

פרשת וישלח

שנת תשפ"ז

גליון ט'

© כל הזכויות שמורות

להשיג את הגליון באימעיל

נא לשלוח בקשה אל

m@torasesh.com

להארות הערות ותרומות נא להתקשר

347.291.1133

מי שיש לו חידושי תורה, כתבים או
טעיפס מרבוה"ק זיע"א שלא יצאו עדיין
לאור נא לפנות למערכת, ותשוחח"ל.

מערכת קול קרעטשניף

מהנעשה והנשמע בחצרות קדשינו ובצל הקודש, דברות קודש,
הודעות, זמנים, ושמחות אנ"ש.

חוץ לארץ: 605-477-7455

ארה"ק: 077-26-12-799

שמעו ותחי נפשכם

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום. זאגט רש"י: **"מלאכים ממש".** (בראשית ל"ב, ד. רש"י שם, ד"ה וישלח יעקב.)

אסאך מאל טרעפט מען אין די תורה אז די לשון "מלאכים" ווערט אויך געוענדט אויף שלוחים. דא זאגט רש"י ניין, זאלסט נישט זאגן אז מען רעדט דא פון שלוחים. מען רעדט דא פון **מלאכים ממש.**

דער הייליגער **אור החיים הקדוש** שטעלט זיך דא אויף דעם פסוק "וישלח יעקב מלאכים". פארוואס האט יעקב טאקע געשיקט מלאכים? פארוואס האט ער נישט געקענט שיקן שלוחים? יעקב אבינו האט דאך געהאט גענוג מענטשן. ער האט דאך געקענט אויפשטעלן א מיליטער פון פיר הונדערט מענטשן. וואס האט אויסגעפעלט דער ענין פון מלאכים ממש? (אור החיים, בראשית ל"ב, ד).

און דער אמת איז, אז עס שטעלט זיך נאך א מורא'דיגע קשיא. פארוואס דארף שטיין "אל עשו אחיו"? וואס איז דער ענין פון דעם ווארט "אחיו"? וואס פעלט אויס דאס ווארט?

נאר דער תירוץ איז אזוי. יעקב אבינו, ווען ס'איז געקומען צו דער מלחמה מיט עשו, האט ער דאך מורא געהאט. עשו אליין איז בעצם נישט געווען קיין גרויסע זאך צו געווינען מצד עצמו. אבער סוף כל סוף איז דאך עשו געווען א זון פון יצחק און אן אייניקל פון אברהם אבינו. יעקב אבינו האט א גאנצע צייט מורא געהאט, אפשר איז דא אזא זאך ווי זכות אבות, אפשר וועט אים די זכות אבות שטיין צו הילף.

ממילא פארשטייט מען שוין זייער גוט דעם פסוק "וישלח יעקב מלאכים". ווייסטו פארוואס ער האט געשיקט דווקא מלאכים? ווייל ס'איז געווען "לעשו אחיו". ויבאלד עשו איז געווען זיין ברודער, האט ער געדארפט אנקומען צו מלאכים.

אזוי שרייבט דער הייליגער אור החיים הקדוש.

דער טאהשער רבי זצ"ל ברענגט, אז שפעטער שטייט אין פסוק: **"והוא עבר לפניהם וישתחו ארצה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו".** און ווייטער שטייט אין פסוק: **"וירץ עשו לקראתו ויחבקהו ויפול על צוארו וישקהו".** זאגט **רש"י: "נתגלגלו רחמיו כשראהו משתחווה כל ההשתחוויות הללו".**

לכאורה איז שווער. וואס איז דא געשען

אינצווישן? א מענטש בוקט זיך פאר איינעם, און גלייך ווערן נתגלגל רחמיו? וואס איז דא געשען?

נאר וואס דען? זאגט ער, וויבאלד עשו איז געבוירן געווארן פון יצחק, איז ער געבוירן געווארן מיט א כח הקדושה. די פנימיות איז געווען קדושה. עשו איז געווען איבערגעדעקט מיט זיבן מחיצות פון קליפות. ממילא איז די נקודה פון קדושה געווען אזוי טיף באגראבן, אז זי איז קיינמאל נישט נתגלה געווארן, און עס האט נישט געהאט קיין שום כח משפיע צו זיין אויף עשו.

און יעקב אבינו, מיט יעדע השתחוויה, האט געבראכן איין חומה של קליפה. ממילא, ווען ער האט געבראכן די זיבעטע חומה, איז נתגלה געווארן דער כח הקדושה. דעמאלטס איז טאקע נתגלה געווארן רחמים, ווייל די פנימיות איז נתגלה געווארן. עכ"ד.

דער הייליגער **תניא** פרעגט א מורא'דיגע קשיא. יעדן טאג ביים דאוונענען זאגט מען ביי קריאת שמע: "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך". מען דארף ליב האבן דעם אייבערשטן. פרעגט דער תניא, וויאזוי קען מען מצווה זיין א מענטש אויף א דבר שבלב? מצוות מעשיות קען מען מצווה זיין אויף א מענטש. ווען מען הייסט א מענטש לייגן תפילין, קען ער דאס מקיים זיין. ער לאזט מאכן תפילין, און ער לייגט זיי אויפן האנט און אויפן קאפ.

אזוי אויך, אויב מען הייסט א מענטש ליינען קריאת שמע, קען ער זאגן די ווערטער. ער קען זאגן "שמע ישראל". א מענטש קען מאכן א סוכה און מאכן א ברכה. עס זענען דא דאורייתא'דיגע מצוות וואס א מענטש קען מקיים זיין. דאס זענען מצוות מעשיות. אבער וויאזוי קענסטו מצווה זיין א מענטש אויף מצוות שבלב, אויף זאכן וואס ליגן אין הארץ?

לאמיר עס פארשטיין אין גשמיות. א מענטש קומט אריין אין א פלאץ וואו עס זענען דא מורא'דיג טייערע מאכלים. אבער ס'קען זיין אז ער גלייכט עס נישט, ער האט עס נישט ליב. וואס זאל ער טון, עס קען זיין טייער, אבער עס ציט אים נישט צו דעם. ס'איז דא אזא זאך.

וויאזוי קענסטו זאגן פאר א מענטש: "האב ליב!" אדער "האב מורא!" ווען ער שפירט נישט קיין ליבשאפט און האט נישט קיין מורא, וואס זאל ער טון? ווי איז שייך צו מצווה זיין אויף א זאך וואס ליגט אין הארץ, אויף דברים שבלב?

נאך א קשיא. די צווייטע קשיא איז אסאך שטערקער ווי די ערשטע. ווי קען א מענטש וואס איז א גוף, א גשמיות'דיגער מענטש, ליב האבן א דבר רוחני? אונז וויסן מיר, מען זאגט יעדן טאג אין "אני מאמין": "כי לא ישיגוהו משיגי הגוף". וואס מיינט "לא ישיגוהו משיגי הגוף"? אז א מענטש אויף דער וועלט לעבט אין א גוף,

דער גוף איז גשמיות, און ער קען נישט משיג זיין קיין שום רוחניות'דיגע זאך.

מען קען עס זייער גוט פארשטיין אין דער גשמיות'דיגער וועלט. נעם א קינד פון איינס א האלב יאר אלט, און גיב אים א טשעק וואס אויף דעם שטייט געשריבן צוואנציג מיליאן דאלער. זאג אים: "דער טשעק איז דיינס". דאס איז דיין טשעק. וואס וועט ער טון מיט דעם טשעק? וועט ער זיך פרייען? ער האט נישט קיין אנונג וואס מען רעדט צו אים. ער ווייסט נישט וואס מען וויל פון אים.

און ווען ער איז שוין צוויי יאר אלט, וועסטו קומען צום קינד און זאגן: "גיב א קוק, איך האב דא א דיימאנט שטיין וואס איז ווערט פופציג מיליאן דאלער. דאס איז א ירושה פון דיין זיידן, וואס דער זיידע האט עס געטראפן און איבערגעגעבן. דו קענסט האבן דעם דיימאנט." ער וועט נישט וויסן וואס מען וויל פון אים. ער וועט זיך בכלל נישט פרייען. אבער וועסט אים געבן עפעס א קליינע זאך צו שפילן, עפעס א שפילצייג, עפעס אנדערש וואס קאסט פינף און צוואנציג צענט ביז א האלבן דאלער, דעמאלטס וועט ער זיין אסאך מער אינטערעסירט אין דעם.

וויפיל דו וועסט שטיין און אים מסביר זיין אז ס'איז דא אזא זאך ווי גלעלט, אז מען דארף גיין קויפן אין געשעפט, אז זאכן קאסטן גלעלט, אז מען קען קויפן ברויט און מען קען קויפן א הויז און א שטוב, וועט עס נישט רעדן צו אים. ער ווייסט נישט וואס דו ווילסט פון אים.

אסאך, אסאך מער איז דער גוף אפגערוקט פון רוחניות ווי א קינד איז אפגערוקט פון דעם ענין פון גלעלט. אסאך מער. "כי לא ישיגוהו משיגי הגוף". ער האט בכלל נישט קיין השגה אין דעם.

אויב אזוי, וויאזוי קענסטו נעמען א מענטש, א גשמיות'דיגער מענטש, און אים זאגן: "האב ליב דעם אייבערשטן"? ער ווייסט דאך נישט וואס דו ווילסט פון אים! דערפאר דארף מען פארשטיין, אז א מענטש איז נישט צוזאמגעשטעלט נאר פון גשמיות. א מענטש איז צוזאמגעשטעלט פון רוחניות און גשמיות. ס'איז דא א חלק הצורה און ס'איז דא א חלק החומר. עס שטייט אין די ספרים הקדושים, אז דאס איז די תכלית פון א מענטש, מגביר זיין די צורה אויפן חומר. דאס הייסט, צו נעמען דעם גשמיות'דיגן גוף און אריינברענגען אין זיך רוחניות.

זאגט דער הייליגער תניא, אז ווען א מענטש ווערט געבוירן, קומט אראפ א חלק אלקי ממעל. א נשמה איז א חלק אלקי ממעל, וואס איז כולו רוחני. אין דעם נשמה איז שוין אריינגעבויט דער ענין פון אהבת ה'. ס'איז שוין דא. קומט אויס, אז ווען א מענטש עפנט אויף די אויגן אויף דער וועלט און קומט ארויס לאויר העולם, קומט ער שוין מיט אהבת ה'. ער דארף נישט יעצט אנהייבן בויען א נייע זאך וואס

ער האט נישט. די אהבת ה' קומט שוין מיט אים. (ליקוטי אמרים, פרקים ב, י"ח-י"ט.)

די זעלבע זאך, אמונה בה' קומט אויך מיט, און יראת ה' קומט אויך מיט. וויאזוי ווייסט מען דאס? ווייל עס שטייט אין פסוק: (בראשית י"ח, י"ט.) "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה'". לערנט מען דערפון, אז יעדער איינער וואס איז אן אייניקל פון אברהם אבינו קומט שוין מיט בטבע, וועז ער ווערט געבוירן, מיט ליבשאפט צום אייבערשטן, אמונה בה' און יראת ה'. אלעס קומט מיט.

נאר וואס איז די עבודה פון א איד אויף דער וועלט? די עבודה פון א איד אויף דער וועלט איז מגלה צו זיין די פנימיות שבלב, וואס ליגט באהאלטן. ס'איז דא א נקודה שבלב, אין וועלכער עס ליגט באהאלטן אן אהבה מסותרת שבלבו. דאס איז די עבודה, א גאנצע צייט מגלה צו זיין די נקודה. יעדעס מאל וועז א מענטש טוט א מצוה, טוט ער אין רוחניות און טראכט וועגן דעם אייבערשטן, ווערט ער נענטער צו די נקודה הפנימית, וואס ווערט אנגערופן אהבת ה' און יראת ה'.

חלילה וחס, וועז א מענטש טוט זאכן וואס זענען קעגן דעם רצון פונעם אייבערשטן, חלילה וחס, למשל ער נוצט די אויגן נישט ווי מען דארף, אדער ער נוצט די צייט אויף א וועג וואס מען טאר נישט, אדער ער טוט מיטן מויל זאכן וואס מען דארף נישט, דעקט ער צו די אהבת ה'. קומט אויס, אז שפעטער קען א מענטש שרייען אז ער ווייסט נישט און ער שפירט נישט דעם אייבערשטן.

מען זעט אן אינטערעסאנטע זאך. ס'איז דא איינער וואס שטעלט זיך דאוועגען און טוט אן די תפילין, און ער הייבט אן צו שפירן אזא מין ברען, אזא מין פלאקער. ער שפירט דעם גרעסטן תענוג וואס עס קען נאר זיין. א צווייטער טוט אן תפילין און שפירט גארנישט. ער ווייסט נישט וואס מען ווייל פון אים. ס'איז אים לעול ולמשא, און ער האט נישט קיין כח צו דאוועגען.

ס'איז דא איינער וואס עפנט אויף א סידור און הייבט אן זאגן: "הודו לה' קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו". ער שפירט עס, ער דאנקט דעם אייבערשטן, ער האט חיות און תענוג. יעדעס ווארט וואס ער זאגט שפירט ער, און ס'איז אים בא'טעמ'ט. נאכדעם איז דא איינער, וואס ממש יעדעס ווארט וואס קומט ארויס פון זיין מויל איז אים זייער שוועד. ער דארף עס ממש ארויסשלעפן.

וואס איז פשט? עס ווענדט זיך וויפיל ער איז אוועקגערוקט פון זיין נקודה הפנימית שבלב. אויב איז ער מקושר צום אייבערשטן און דבוק אין אים, ווערט נתגלה אין זיין הארץ די אהבת ה', די יראת ה' און די אמונה בה'. א מענטש קען מגלה זיין נאך מער און נאך מער. וואס מער א מענטש איז זיך מקשר מיט דער נקודה הפנימית, אלץ מער ברענט און פלאקערט

זיין אידישקייט.

און דאס איז א נקודה וואס א מענטש דארף כסדר חזר'ן און געדענקען. וועו א מענטש שפירט אמאל א נפילה אין עבודת ה', דארף ער וויסן אז די נפילה איז נאר א דבר חיצוני. ס'איז נישט זיין פנימיות. ווייל זיין פנימיות איז עבודת השם, אהבת השם און יראת השם.

וועו מען שטייט אויף אינדערפרי, זאגט מען: "מודה אני לפניך מלך חי וקיים". **מיר** דאנקען דעם אייבערשטן. "אלקי נשמה שנתת בי טהורה היא". מיר זענען בעצם דער חלק אלקי ממעל. ס'כאפט זיך אריין א דבר חיצוני, וואס ווערט אנגערופן נפש הבהמית. דער נפש הבהמית נעמט אמאל איבער דאס גאנצע געשעפט און רעדט אונז איין צו טון פארשידענע זאכן.

אבער א מענטש דארף כסדר חזר'ן, אז וועו ער רעדט און טראכט וועגן זיך, זאל ער טראכטן: איך בין דער חלק אלקי ממעל, און איך בין דער גוטער איד וואס וויל דינען דעם אייבערשטן. איך בין דער "אלקי נשמה שנתת בי טהורה היא". נאכדעם איז דא די עבודה אווועקצונעמען די דברים החיצונים, די זאכן וואס האבן נישט קיין שייכות מיט אים. ער דארף וויסן, אז די אלע יצר הרע'ס וואס ער האט, זענען דער יצר הרע.

וואס געשעט אויב ער געדענקט קלאר אז ס'איז נאר דער יצר הרע, און נישט ער אליין? ער וועט נישט ווערן מיטגעכאפט.

אמאל איז דא א מענטש, אז מען פרעגט אים: "פארוואס לערנסטו נישט?" ענטפערט ער: "איך האב נישט קיין געדולד". אבער טאמער וועט ער וויסן, אז דער ווארט "איך" איז א פשוט'ער שקר, וועט ער פארשטיין: אוודאי האב איך יא געדולד! איך וויל דאך לערנען און דאוועגען! איך האב אין מיר איינעם, א רשע מרושע, וואס מאכט מיר משוגע. ער ווערט אנגערופן דער יצר הרע, און ער לאזט מיך נישט אטעמען, ער לאזט מיך נישט דאוועגען און ער לאזט מיך נישט לערנען. איך? אוודאי בין איך דבוק אין דער תורה הקדושה.

דאס איז די נקודה וואס א מענטש זאל זיך כסדר חזר'ן. אזוי ווי דער **תניא** שרייבט (ליקוטי אמרים, פרק כ"ח.), וועו א מענטש האט מחשבות וואס שטערן אים ביים דאוועגען, זאל ער זיך נישט טענה'ן מיט די מחשבות. דער תניא זאגט, אז ער זאל זיך פארשטעלן ווי א גוי קומט זיך שטעלן אנטקעגן אים און שרייט אים אין אויער אריין אינמיטן דאוועגען. אויב וואלט א משוגע'נער גוי געשטאנען און געשריגן, וואלט ער אים אפילו נישט אויסגעהערט. ער וואלט זיך נישט מסיח דעת געווען פון זיין דאוועגען צוליב אים. די זעלבע זאך איז מיט די מחשבות. דאס קומט נישט פון אים.

א מענטש דארף זיך בוחר זיין ביי זיך. וועו ער טראכט: איך וויל גיין דאוועגען, איך

וויל גיין לערנען, איך דארף מיך היטן די אויגן, איך דארף מיך היטן דאס מויל, איך דארף טון מעשים טובים, דארף ער טראכטן און זען: וואס וויל איך באמת? וואס וויל איך, און וואס וויל דער סטרא אחרא? וואס וויל דער יצר הרע? א מענטש קען זיך א גאנצע צייט פרעגן: וועמען פאלג איך יעצט, דעם יצר טוב אדער דעם יצר הרע? א מענטש דארף זיך קענען א גאנצע צייט פארהערן, כדי נישט אויסגענארט צו ווערן.

שטייט ווייטער אין פסוק: "כה **יאמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה**". זאגט רש"י: **"דבר אחר, גרתי בגימטריא תרי"ג, כלומר עם לבן הרשע גרתי, ותרי"ג מצות שמרתי, ולא למדתי ממעשיו הרעים".**

לכאורה שטעלט זיך דא א מורא'דיגע קשיא. יעקב אבינו גייט זאגן פאר עשו: זאלסט וויסן, איך בין געווען ביי לבן, און "תרי"ג מצות שמרתי". וואס איז אים נוגע? וואס גייט אים אן אז איך האב געהיט די תרי"ג מצוות?

נאר וואס דען? מיר האבן דאך פריער געשמועסט, אז ווען יעקב אבינו האט מורא געהאט פון עשו, האט ער נישט מורא געהאט כפשוטו פון זיין ברודער עשו הרשע. בכלל, די גאנצע מחלוקת צווישן יעקב און עשו איז נישט געווען בלויז אויף יענע צייט, אז יעקב אבינו זאל זיך שלאגן מיט עשו. דא האבן זיך געשלאָגן די כח הקדושה מיט די כח הטומאה. און דאס איז געווען מעשה אבות סימן לבנים. די גאנצע מלחמה איז געווען אויף דורות.

יעצט, ווען מען קוקט אריין אין פרשת תולדות, זעט מען אזוי. ווען עשו איז געקומען וויינען צו יצחק אבינו, אז יעקב האט צוגעכאפט די ברכות, האט יצחק אים אויך געגעבן ברכות. איינע פון די זאכן שטייט: "והיה כאשר תריד ופרקת עולו מעל צוארך". וואס מיינט "כאשר תריד"? אז ווען יעקב וועט פאלן, וועט עשו זיך הייבן. "כשזה קם, זה נופל".

בעצם, די גאנצע ארבעט פון עשו איז געווען אראפצואוואַרפן יעקב אבינו אין תהום, אין שאול תחתית. איינמאל ער וועט אים קענען אראפוואַרפן פון דעם מקום הקדושה, וועט ער אים קענען כאפן. איינע פון די זאכן איז געווען אזוי. ווען יעקב איז ארויסגעגאנגען פון באר שבע קיין חרן צו גיין צו לבן, האט עשו געשיקט זיין זון אליפז אים צו כאפן. יעקב איז ארויסגעפארן מיט אסאך געלט, און עשו האט געשיקט אליפז אים הרג'ענען. זאגט רש"י, אז יעקב האט אים געזאגט: נעם צו מיין געלט, ווייל "עני חשוב כמת". ממילא האט אליפז מקיים געווען וואס זיין טאטע האט אים געהייסן.

לכאורה שטעלט זיך דא א מורא'דיגע קשיא. אויב עשו האט אים געהייסן הרג'ענען יעקב, פארוואס האט אליפז מסכים געווען זיך צו באגנב'ענען מיטן

צונעמען זיין געלט? איז אליפז עפעס געווען א קלענערער רוצח ווי עשו? פארוואס האט ער געהאט אויף אים רחמנות?

נאר וואס דען? ווען מען רעדט פון יעקב אבינו, דארף מען וויסן אז דער ענין איז נישט בלויז א מענטש מיטן נאמען יעקב. נאר ס'איז דא א געוויסער כח וואס ווערט אנגערופן יעקב אבינו, יעקב איש תם יושב אוהלים. ס'איז געווען א געוויסער כח פון קדושה.

יעצט, צו הרג'ענען יעקב וואלט אליפז גארנישט פארדינט, ווייל די קדושה וואלט דערפון נישט צעשטערט געווארן. ער האט געוואלט יעקב אבינו אריינטראסקענען אין דער סטרא אחרא. ווילאנג יעקב אבינו האט געהאט געלט, האט ער געהאט אין זיך מורא'דיגע כוחות. "ממונו של אדם מעמידו על רגליו". ס'איז דא אסאך מצוות מעשיות וואס מען קען טון מיט געלט. נישט אומזיסט זאגט די גמרא אז "עני חשוב כמת".

אין א געוויסע בחינה איז אליפז'ס ציל געווען, צוצונעמען אלע כוחות פון יעקב אבינו. איינמאל ער וועט אים צונעמען די כוחות, וועט ער שפעטער אנקומען צו לבן. לבן איז דאך געווען דער גרעסטער כח אין טומאה, אזוי ווי מיר זאגן אין דער הגדה של פסח: "לבן ביקש לעקור את הכל". ער האט געוואלט עוקר זיין משורשה דעם גאנצן ענין פון קדושה. אזא סארט טומאה איז געווען ביי לבן. האט ער געטראכט, אז וועט ער וועט אים צונעמען זיין געלט, וועט ער אים קענען בייקומען.

וואס האט יעקב אבינו געטון אין אזא פאל? ער איז געגאנגען לערנען אין דער ישיבה פון שם ועבר, ווייל ער האט שוין געדארפט האבן אן אנדערע בחינה. ווילאנג ער האט געהאט געלט, האט ער געהאט די שטארקייט פון מצוות מעשיות. ער האט געקענט טון מצוות צדקה, און דערפאר האט ער נישט מורא געהאט צו גיין צו לבן. "וילך חרנה", ער איז געגאנגען קיין חרן מיט א פלאן טאקע צו גיין אהין און זיך צו שלאגן מיט לבן. ער האט מיט זיך געהאט א גאנצן כח הקדושה, און ער האט געמיינט אז ער וועט זיין שטערקער פון אים.

יעצט אבער, ווען ער האט געזען אז ער איז געווארן אן עני וואס איז חשוב כמת, וויאזוי וועט ער קענען אנקומען צו לבן? האט ער געטראכט אז ס'איז דא אן אנדערע עצה. ער וועט זיך אראפזעצן לערנען, און ער וועט האבן די תורה מיט זיך, וואס תורה איז מגנא ומצלא (סוטה כ"א ע"א). איינמאל ער האט געהאט אין זיך די תורה הקדושה, האט ער שוין נישט געדארפט אנקומען צו געלט און צו די אלע זאכן. ער האט געהאט די תורה אליין, און דורך די תורה איז ער געווארן קדוש.

שפעטער קומט ער זאגן פאר עשו: גיב א קוק, דו האסט געמיינט אז איך וועל אנקומען צו לבן צובראכן, אן קיין געלט,

און ממילא וועל איך בטל ווערן. ניין! נישט נאר האב איך צוריק באקומען מיין געלט, נאר כדי מקיים צו זיין תרי"ג מצוות פעלט זיך אויס צו האבן געלט. "תרי"ג מצות שמרתי". איך האב געקענט מקיים זיין אלע תרי"ג מצוות, כאטש איך בין געווען ביי לבן. ממילא האסטו נישט קיין כח מיך צו צוברעכן. איך בין גענוג שטארק, און מיין קדושה איז גענוג שטארק.

און א מענטש דארף דאס אויך כסדר חזר'ן ביי זיך.

וויאזוי קומט דער יצר הרע צו א מענטש? וויאזוי כאפט ער אים? וויאזוי כאפט ער זיין שוואכקייט?

וען ער טרעפט ביי אים עפעס א געוויסע שוואכקייט, וואו ער איז דורכגעפאלן, למשל לשון הרע, שמירת עינים אדער אנדערע זאכן, זאגט ער אים: "קוק אן, וויפיל דו ארבעטסט שוין אויף דעם, און נאכאלץ פאלסטו אדורך. איך ווייס שוין ווער דו ביסט." ווערט דער מענטש דאך צובראכן. איינמאל ער ווערט צובראכן, האט דער יצר הרע אים שוין ביי זיך אינגאנצן. די עבודה פון דעם ס"ם איז צו צוברעכן א מענטש. ער ארבעט נישט גלייך אויף א איד אז ער זאל נישט לערנען און דאוונענען, ווייל דער איד וועט אים דאך נישט פאלגן. דערפאר האט ער אן אנדערע עצה. ער מאכט אים צובראכן. ער טרעפט אלעמאל עפעס א זאך מיט וואס ער קען אים צוברעכן.

מען קען אסאך מאל זען איינער איז אין א זייער גוטן מצב רוח. ער לערנט אדער ער דאוונט, און אינמיטן ווערט ער פארטראכט פאר א רגע. וועט ער כאפט זיך אויף, ווערט ער נערוועז און אנגעצויגן. ער שפירט אז ער קען מער נישט לערנען און מער נישט דאוונענען.

ס'איז דאך נאר א מינוט. די גאנצע מחשבה דויערט נאר א מינוט. אין איין רגע האט דער יצר הרע אים געכאפט.

און א מענטש כאפט אפילו נישט וואס עס האט פאסירט. ער הייבט אן צו פילן אנגעצויגן, ביז ער כאפט זיך אז ער האט שוין געענדיגט די גאנצע שמונה עשרה. אדער ער האט געהאלטן אינמיטן לערנען א פאר שעה, אזוי געשמאק, אזוי גוט פארשטאנען די גמרא, און פלוצלינג פרעגט ער זיך: וואו איז אוועק די ברען? ער האט אזוי גוט געלערנט, און פלוצלינג איז די גאנצע ברען אויסגעלאשן געווארן.

דאס מיינט "לפתח חטאת רובץ", וואס שטייט אין פרשת בראשית. דאס איז א געוויסע שוואכקייט. דער יצר הרע קען געבן א שטופ אריין אין א מענטש דורך א קליינע מחשבה. דעמאלטס האט ער אים געכאפט און צובראכן. די עצה דערצו איז: זיי מבטל די מחשבה, און נאכדעם גיי ווייטער.

דער אייבערשטער זאל העלפן, בזכות פון דער וואכעדיגער סדרה. ס'איז דא אסאך השפעות אין דער סדרה, דער נצחון פון יעקב און עשו, און די ברכות וואס עשו האט מודה געווען אז יעקב האט באקומען. זאלן אלע השפעות וואס זענען דא אינעם שבת קודש אנקומען צו יעדן איינעם אין שטוב אריין.

בזכות דעם הייליגן רבי חיים זאנוויל ב"ר משה, וואס ער פלעגט געבן א לחיים יעדן דאנערשטאג ביינאכט, און ער האט געזאגט אז בזכות ר' שלום שכנא פון פרהבישט זאל מען האבן א גוטן שבת.

ר' שלום שכנא פון פרהבישט האט געזאגט אז מען זאל רעדן פון אונז, אפילו פון אונזערע טישן און פון אונזערע בענק. זיעועכ"י. דער אייבערשטער זאל העלפן, א ליכטיגן שבת.